

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ 2011 και 2012

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1. Τι είναι η Έρευνα Κατανάλωσης Ενέργειας στα Νοικοκυριά	4
2. Νομική Βάση	4
3. Σκοπός της έρευνας	4
4. Σχεδιασμός της έρευνας	4
5. Κάλυψη	4
6. Χρόνος διενέργειας της έρευνας και όργανα αυτής	4
II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ, ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ	
1. Ερωτηματολόγιο και έντυπα της έρευνας	4
2. Τρόπος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου	5
3. Τρόπος καταγραφής των πληροφοριών	5
4. Τεχνική της συνέντευξης	5
5. Έλεγχος και παράδοση των ερωτηματολογίων	6
III. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
1. Κατοικία	6
2. Κανονικό δωμάτιο	6
3. Νοικοκυριό	6
4. Μέλη του νοικοκυριού	6
5. Οικονομικά ενεργά μέλη	7
6. Υπεύθυνος του νοικοκυριού	7
7. Εισόδημα	8
IV. ΕΠΙΛΟΓΗ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	
1. Τρόπος επιλογής κατοικιών και τελικών μονάδων έρευνας (νοικοκυριών)	8
2. Κατοικίες που θα αντικατασταθούν	8
3. Κατοικίες που δεν θα αντικατασταθούν	8
4. Τρόπος αντικατάστασης	8
V. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ	9
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΟΥ	10
ΜΟΝΩΣΗ (Θερμομόνωση)	12
ΘΕΡΜΑΝΣΗ	13
ΠΑΡΟΧΗ ΖΕΣΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΧΡΗΣΗΣ	15
ΨΥΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	16
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	18
ΜΑΓΕΙΡΕΜΑ	23
ΦΩΤΙΣΜΟΣ	24
ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	25
ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	27
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ	28
ΕΙΣΟΔΗΜΑ	28

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τι είναι η Έρευνα Κατανάλωσης Ενέργειας στα Νοικοκυριά

Η «Έρευνα Κατανάλωσης Ενέργειας στα Νοικοκυριά» (Survey on Energy Consumption in Households-SECH) είναι μία στατιστική έρευνα με την οποία συγκεντρώνονται πληροφορίες από αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών, για τη σύνθεσή τους, την απασχόληση των μελών τους και, κυρίως, για την κατανάλωση ενέργειας.

2. Νομική βάση

Η έρευνα διενεργείται, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σε δείγμα νοικοκυριών όλων των περιοχών της Χώρας.

3. Σκοπός της έρευνας

Με την έρευνα συγκεντρώνονται αναλυτικές πληροφορίες για το είδος της τελικής ενέργειας (θέρμανση / ψύξη, κλιματισμός, φωτισμός, μαγείρεμα, ζεστό νερό, ηλεκτρικές συσκευές) καθώς και τις πηγές ενέργειας (υγρά και στερεά καύσιμα, ηλεκτρισμός, ανανεώσιμες πηγές) που χρησιμοποιούν τα νοικοκυριά, σε σχέση με τα δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά τους.

4. Σχεδιασμός της έρευνας

Η έρευνα είναι δειγματοληπτική και διενεργείται σε δείγμα περίπου 3.600 νοικοκυριών σε σύνολο Χώρας (κλάσμα δειγματοληψίας 0,08%). Κατά το σχεδιασμό της έρευνας εφαρμόζεται η δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία, με πρωτογενή μονάδα δειγματοληψίας την επιφάνεια (ένα ή περισσότερα συνεχόμενα οικοδομικά τετράγωνα) και τελική μονάδα το νοικοκυριό.

Για την επιλογή των πρωτογενών μονάδων δειγματοληψίας (επιφανειών), σε κάθε Περιφέρεια (NUTS 2) οι μονάδες επιφάνειας κατανέμονται σε τρία (3) στρώματα βάσει της αστικότητας (αστικές, ημιαστικές, αγροτικές περιοχές) των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων, όπου ανήκουν οι επιφάνειες. Οι επιφάνειες της πρώην Περιφέρειας Πρωτευούσης και του πρώην Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης κατανέμονται σε 31 και 9 ομοιογενή στρώματα, αντίστοιχα, βάσει κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών των Δήμων, που περιλαμβάνουν τις επιφάνειες αυτές. Ο συνολικός αριθμός των στρωμάτων ανέρχεται σε 79.

Κατά το πρώτο στάδιο δειγματοληψίας, σε κάθε στρώμα επιλέγεται δείγμα μονάδων επιφάνειας με πιθανότητα ανάλογη του μεγέθους τους (αριθμός νοικοκυριών κατά την απογραφή Πληθυσμού 2001), από το πλαίσιο δειγματοληψίας που καταρτίστηκε από τα στοιχεία της Γενικής Απογραφής Πληθυσμού και Κατοικιών έτους 2001. Ο συνολικός αριθμός των πρωτογενών μονάδων δειγματοληψίας ανέρχεται σε 612 επιφάνειες.

Κατά το τελικό στάδιο δειγματοληψίας, σε κάθε επιλεγείσα επιφάνεια, το δείγμα νοικοκυριών της έρευνας είναι κοινό με το δείγμα νοικοκυριών της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών, το οποίο επιλέγεται με ίσες πιθανότητες από κατάλογο-πλαίσιο, που έχει ενημερωθεί με τις κατοικίες της επιλεγείσας μονάδας επιφάνειας.

5. Κάλυψη

Η έρευνα καλύπτει τα ιδιωτικά νοικοκυριά όλης της Χώρας, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Από την έρευνα εξαιρούνται:

- Οι κάθε είδους συλλογικές συμβιώσεις (οικοτροφεία, γηροκομεία, νοσοκομεία, φυλακές, αναμορφωτήρια, στρατόπεδα κλπ.).
- Τα νοικοκυριά που έχουν περισσότερους από πέντε (5) οικότροφους.
- Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

6. Χρόνος διενέργειας της έρευνας και όργανα αυτής

Η συλλογή των στοιχείων της έρευνας θα πραγματοποιηθεί κατά το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 2011 – Σεπτέμβριος 2012.

Στην έρευνα θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα όργανα :

- Ερευνητές, οι οποίοι θα είναι υπάλληλοι της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδιώτες συνεργάτες.
- Ελεγκτές, οι οποίοι θα είναι έμπειροι υπάλληλοι της Δ/νσης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας.

Τα ανωτέρω όργανα θα οριστούν με αποφάσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ, ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ

1. Ερωτηματολόγιο και έντυπα της έρευνας

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν με το ερωτηματολόγιο της έρευνας ενώ θα χρησιμοποιηθούν και τα εξής βοηθητικά έντυπα:

1. Χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα και κατάλογος - πλαίσιο κατοικιών
2. Επιστολή προς τα νοικοκυριά

Επίσης, θα χρησιμοποιηθούν για την έρευνα τα ίδια έντυπα που χρησιμοποιούνται και στην ΕΟΠ για την καταγραφή των νοικοκυριών που ερευνήθηκαν, για τις αντικαταστάσεις, για την αποστολή υλικού κλπ. και τα οποία θα συμπληρωθούν μία φορά και για τις δύο έρευνες.

2. Τρόπος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου

Ο ερευνητής για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων της έρευνας, θα πρέπει να ακολουθήσει την παρακάτω διαδικασία:

Στην πρώτη επίσκεψη:

- Θα εξασφαλίσει τη συνεργασία με τα νοικοκυριά που έχουν επιλεγεί.
- Θα ενημερώσει το νοικοκυριό για τους λογαριασμούς και τα παραστατικά τα οποία θα χρειαστούν για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

Δεδομένου ότι το νοικοκυριό έχει ενημερωθεί με επιστολή για τη διενέργεια της έρευνας αλλά και για τα παραστατικά που θα χρειαστούν, εάν αυτά είναι άμεσα διαθέσιμα, συμπληρώνεται το ερωτηματολόγιο από την πρώτη επίσκεψη.

Εάν αυτό δεν καταστεί εφικτό θα οριστεί, ημέρα και ώρα για την επόμενη επίσκεψη, οπότε και θα συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο.

3. Τρόπος καταγραφής των πληροφοριών

Ανάλογα με τον τρόπο καταχώρισης των απαντήσεων, τα ερωτήματα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες :

α) Ερωτήματα που οι απαντήσεις καταγράφονται σε φαντρία με αριθμούς :

π.χ. Ημερομηνία Γέννησης |0|1|0|5|1|9|3|9|, Τετράμηνο λογαριασμού ΔΕΗ – Από |29/01/2010| έως |31/05/2010|

β) Ερωτήματα στα οποία οι απαντήσεις καταχωρίζονται με ένα **X** στο ανάλογο τετραγωνίδιο, όπως ερωτήματα με απάντηση ΝΑΙ ή ΟΧΙ, ερωτήματα με δύο ή περισσότερες κλειστού τύπου απαντήσεις κλπ., π.χ. όταν η κατοικία που διαμένει το νοικοκυριό είναι διαμέρισμα πολυκατοικίας, στο ερώτημα 3 θα καταχωρισθεί η απάντηση ως εξής :

3. Η κατοικία που μένετε είναι:

- Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη;..... 1
- Μονοκατοικία ημιελεύθερη ή σε συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά; 2
- Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες;..... 3
- Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες;..... 4
- Άλλο είδος, δηλαδή: _____ 5

4. Τεχνική της συνέντευξης

Η επιτυχία της έρευνας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του ερευνητή να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τα μέλη του νοικοκυριού, έτσι ώστε να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια. Επομένως, πριν αρχίσει την έρευνα στα νοικοκυριά, θα πρέπει να έχει μελετήσει προσεκτικά τις οδηγίες και το ερωτηματολόγιο της έρευνας και να γνωρίζει επακριβώς τι ζητά από το νοικοκυριό και σε τι αποβλέπει η έρευνα.

Ο ερευνητής κατά την πρώτη επίσκεψη στα επιλεγμένα νοικοκυριά της μονάδας επιφανείας θα δηλώσει την ιδιότητά του και θα επιδείξει την υπηρεσιακή του ταυτότητα, την οποία θα φέρει πάντα μαζί του και θα επιδιώξει να συναντήσει τον υπεύθυνο του νοικοκυριού ή κάποιο άλλο ενήλικο μέλος. Επίσης, θα ενημερώσει τα μέλη του νοικοκυριού σχετικά με την έρευνα και θα εξηγήσει ότι για τη σωστή και πλήρη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα απαιτηθούν τα πιο κάτω παραστατικά:

1. Ένας πρόσφατος εκκαθαριστικός λογαριασμός κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
2. Ένας λογαριασμός φυσικού αερίου διμηνίας εντός της περιόδου 01/12/2010-28/02/2011.
3. Ένας πρόσφατος εκκαθαριστικός λογαριασμός για θερμότητα από δίκτυο τηλεθέρμανσης των τελευταίων 12 μηνών.
4. Αποδείξεις αγοράς για καύσιμα κεντρικής ή ατομικής θέρμανσης ή μαγειρέματος (π.χ. καυσόξυλα, υγραέριο κλπ.). Οι αποδείξεις μπορεί να είναι ατομικές ή αποδείξεις κοινοχρήστων (χειμερινής περιόδου).
5. Τεχνικά Εγχειρίδια ηλεκτρικών συσκευών ή συστημάτων θέρμανσης για τον προσδιορισμό της ΙΣΧΥΟΣ ή/και παραστατικά αγοράς για τον προσδιορισμό της ηλικίας της συσκευής – συστήματος.

Τέλος, θα ενημερώσει το νοικοκυριό ότι η έρευνα πραγματοποιείται αποκλειστικά για στατιστικούς και επιστημονικούς σκοπούς, και ότι τηρείται το απόρρητο των στοιχείων βάσει του Ν.3832/2010.

5. Έλεγχος και παράδοση των ερωτηματολογίων

Οι ερευνητές στο τέλος της έρευνας σε κάθε μονάδα επιφανείας, θα ελέγχουν όλα τα στοιχεία που θα έχουν καταχωρήσει και καταγράψει στα ερωτηματολόγια για τυχόν λάθη ή παραλείψεις και στη συνέχεια θα τα καταχωρούν μέσω του Ο.Π.Σ. στα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια ή θα τα αποστέλλουν στην Κεντρική Υπηρεσία το ταχύτερο δυνατόν και σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση της μονάδας.

Σημειώνεται ότι οι ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να επισκέπτονται τα νοικοκυριά, ημέρες και ώρες που θα οριστούν από εκείνα. Επίσης, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν το χρονικό διάστημα διενέργειας της έρευνας, το οποίο έχει οριστεί από το αρμόδιο τμήμα της Δ/νσης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας.

III. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. Κατοικία

Κατοικία είναι ένας χώρος από την κατασκευή του χωριστός και ανεξάρτητος, που κτίστηκε ή μετατράπηκε για να καλύψει στεγαστικές ανάγκες ή ακόμα και αν δεν κατασκευάστηκε για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Κατοικίες θεωρούνται:

- Μία μονοκατοικία, ένα διαμέρισμα διπλοκατοικίας ή πολυκατοικίας,
- Ένα κατοικούμενο δωμάτιο ή σειρά δωματίων,
- Μία αποθήκη, καλύβα, παράγκα ή οποιοσδήποτε άλλος στεγασμένος χώρος που κατά τη διάρκεια της έρευνας χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία.

Δε θεωρούνται κατοικίες:

- Οι χώροι που κατασκευάστηκαν για κατοικία, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για άλλους σκοπούς (επαγγελματική στέγη), π.χ. διαμερίσματα που χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια, ιατρεία κλπ.

2. Κανονικό δωμάτιο

Κανονικό δωμάτιο είναι ένας ιδιαίτερος χώρος μέσα στην κατοικία που έχει επιφάνεια τουλάχιστον τέσσερα (4) τετραγωνικά μέτρα, δύο (2) μέτρα ύψος, σχήμα κατάλληλο, ώστε να χωράει κρεβάτι και έχει παράθυρο ή πόρτα με τζάμι, ώστε να φωτίζεται από το υπαίθρο.

Κανονικά δωμάτια θεωρούνται :

- Τραπεζαρίες, σαλόνια, καθιστικά, υπνοδωμάτια, δωμάτια υπηρεσίας και σοφίτες
- Κουζίνες, οικιακές αποθήκες, διάδρομοι και προθάλαμοι (χωλ), όταν πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονικού δωματίου.

Δεν θεωρούνται κανονικά δωμάτια :

- Λουτρά, αποχωρητήρια, πλυσταριά, βεράντες και γκαράζ, ανεξαρτήτως διαστάσεων
- Κουζίνες, οικιακές αποθήκες, διάδρομοι και προθάλαμοι, όταν δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονικού δωματίου.

3. Νοικοκυριό

Νοικοκυριό είναι ένα άτομο που ζει μόνο του σε μία κατοικία ή μία ομάδα ατόμων συγγενικών ή μη, τα οποία διαμένουν στην ίδια κατοικία και εξασφαλίζουν από κοινό προϋπολογισμό τη διατροφή τους και άλλα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.

Άτομα που διαμένουν στην ίδια κατοικία, τα οποία όμως δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, ούτε τρώνε μαζί, θεωρούνται ξεχωριστά νοικοκυριά, με την προϋπόθεση της αποκλειστικής χρήσης ενός, τουλάχιστον, δωματίου. Σε αντίθετη περίπτωση αποτελούν ένα νοικοκυριό.

Πιο συγκεκριμένα:

Μονοπρόσωπα νοικοκυριά θεωρούνται:

- Ένα άτομο που ζει σε μία κατοικία ή σε ένα δωμάτιο κατοικίας και προμηθεύεται μόνο του τα απαραίτητα είδη για τη συντήρησή του.
- Δύο ή περισσότερα άτομα συγγενικά ή μη τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία, αλλά δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, το καθένα από αυτά έχει την αποκλειστική χρήση ενός, τουλάχιστον, δωματίου και δε χρησιμοποιούν κάποιον κύριο κοινό χώρο (καθιστικό, γραφείο - όχι όμως χωλ - κλπ.).

Πολυπρόσωπα νοικοκυριά θεωρούνται:

- Ένα ζευγάρι μόνο του ή γονείς με τα παιδιά τους ή ένας από τους γονείς με τα παιδιά του.
- Ένα ζευγάρι με ή χωρίς παιδιά, οι γονείς του ζευγαριού και η εσωτερική οικιακή βοηθός, αν υπάρχει και προτίθεται να παραμείνει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών.
- Δύο ή περισσότερα άτομα, όχι απαραίτητα συγγενικά μεταξύ τους, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία και προμηθεύονται από κοινού τα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.
- Μία οικογένεια με έναν έως πέντε -το πολύ- οικότροφους.

4. Μέλη του νοικοκυριού

Τα άτομα που αποτελούν το νοικοκυριό καλούνται μέλη του νοικοκυριού. Αυτά διαμένουν, συνήθως, στο νοικοκυριό ή μπορεί να απουσιάζουν προσωρινά από αυτό.

Άτομα, που συνήθως διαμένουν στο νοικοκυριό, θεωρούνται τα άτομα που κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων 6 μηνών πέρασαν τις περισσότερες ώρες της ημέρας και της νύκτας στο συγκεκριμένο νοικοκυριό.

Άτομα που προσωρινά απουσιάζουν από το νοικοκυριό, είτε βρίσκονται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό είτε σε συλλογική κατοικία (π.χ. νοσοκομείο, γηροκομείο κλπ.), θα θεωρηθούν και θα καταγραφούν ως μέλη του νοικοκυριού, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται παρακάτω.

Ως **μέλη του νοικοκυριού** θεωρούνται και καταγράφονται οι παρακάτω κατηγορίες ατόμων:

- **Συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (άγαμα και έγγαμα παιδιά, γονείς υπευθύνου, εγγόνια, άλλοι συγγενείς κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Μη συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (σύντροφοι κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Άτομα, μέχρι πέντε (5), που συγκατοικούν σε μία κατοικία ως ενοικιαστές** και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.
- **Φιλοξενούμενοι του νοικοκυριού**, συγγενείς ή μη, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Φιλοξενούμενοι, που δε θα παραμείνουν στο νοικοκυριό για περισσότερο από έξι μήνες από την ημέρα που ήρθαν και έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία, δε θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού και δεν ερευνώνται.
- **Βοηθητικό προσωπικό**, που διαμένει στην κατοικία και συνεισφέρει στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελείται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχει αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθεται να διαμείνει στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Η εξωτερική βοηθός (παραδουλεύτρια) δε θεωρείται μέλος του νοικοκυριού και δεν ερευνάται.
- **Άτομα που απουσιάζουν** για μικρό χρονικό διάστημα (σε διακοπές, για εργασία κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και αναμένεται να επιστρέψουν στην κατοικία τους σε χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.
- **Μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και διαμένουν σε φοιτητική εστία και οι **στρατιώτες**, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που προτίθενται να απουσιάσουν και** κατά τη διάρκεια της έρευνας **δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού, συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους. Δε θα περιληφθούν οι **μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και διαμένουν σε ιδιωτική κατοικία ή αποτελούν μέλος ιδιωτικού τύπου νοικοκυριού, ανεξάρτητα αν συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους. Επίσης, δε θα περιληφθούν οι **στρατιώτες** που διαμένουν σε ιδιωτική κατοικία ή αποτελούν μέλος, άλλου ιδιωτικού τύπου νοικοκυριού, ανεξάρτητα αν συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Συγγενικά άτομα που απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα** (π.χ. ναυτικοί, υπάλληλοι σιδηροδρόμων, υπεραστικών λεωφορείων, δημόσιοι υπάλληλοι εκτός έδρας κλπ.) που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που απουσιάζουν, δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού, συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Άτομα με οικογενειακούς δεσμούς που απουσιάζουν προσωρινά** και βρίσκονται προσωρινά στο νοσοκομείο, γηροκομείο κλπ., που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, έχουν οικονομικούς δεσμούς με το νοικοκυριό και αναμένεται να επιστρέψουν στο νοικοκυριό σε χρονικό διάστημα μικρότερο των 6 μηνών.

5. Οικονομικά ενεργά μέλη

Ως **οικονομικά ενεργά μέλη** θεωρούνται τα μέλη ηλικίας 14 ετών και άνω, τα οποία, κατά την προηγούμενη από την έναρξη της έρευνας εβδομάδα, είχαν μία εργασία ή, αν δεν είχαν, ζητούσαν εργασία, δηλαδή οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι.

6. Υπεύθυνος του νοικοκυριού

Υπεύθυνος νοικοκυριού είναι το μέλος του νοικοκυριού που αναγνωρίζεται ως υπεύθυνος από τα μέλη και το οποίο φέρει την κύρια ευθύνη στη λήψη σημαντικών αποφάσεων που αφορούν στο νοικοκυριό.

Ως **υπεύθυνος του νοικοκυριού** θεωρείται:

- Στις περισσότερες περιπτώσεις νοικοκυριών, που αποτελούνται από γονείς με παιδιά (άγαμα ή έγγαμα), ο πατέρας.
- Σε νοικοκυριά που αποτελούνται από συγγενικά ή μη άτομα, το μεγαλύτερο σε ηλικία εργαζόμενο μέλος (άνδρας ή γυναίκα) ή, αν κανένας δεν εργάζεται, το μεγαλύτερο σε ηλικία μέλος.

7. Εισόδημα

Ως εισόδημα θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος του μέλους του νοικοκυριού που προέρχονται από εργασία ή και άλλες πηγές.

Εισοδήματα θεωρούνται οι μισθοί, οι συντάξεις, τα κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κλπ. επιχειρήσεις, τα έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, τόκους και μερίσματα, κοινωνικά επιδόματα, οι τακτικές μεταβιβάσεις μεταξύ των νοικοκυριών κλπ.

IV. ΕΠΙΛΟΓΗ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

1. Τρόπος επιλογής κατοικιών και τελικών μονάδων έρευνας (νοικοκυριών)

Η τελική μονάδα έρευνας είναι το νοικοκυριό. Στις περιπτώσεις κατοικιών με δύο ή περισσότερα νοικοκυριά θα ερευνηθούν όλα τα νοικοκυριά των κατοικιών αυτών. Η επιλογή των κατοικιών έγινε από το αρμόδιο τμήμα της Δ/σης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας, με βάση το διάστημα δειγματοληψίας της μονάδας επιφανείας που υπάρχει στο χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα, τον τυχαίο αριθμό και τον ειδικό πίνακα επιλογής, ο οποίος για κάθε διάστημα δειγματοληψίας αναγράφει τους αύξοντες αριθμούς κατοικιών των οποίων τα νοικοκυριά θα ερευνηθούν (π.χ. αν το διάστημα δειγματοληψίας είναι δ=14,9 και ο τυχαίος αριθμός είναι 8,7, επιλέγονται οι κατοικίες με αύξοντες αριθμούς 9, 24, 39, 54, 69, 84). Τα νοικοκυριά που επιλέγηκαν σε κάθε μονάδα επιφανείας ανέρχονται σε 6 ή 7 νοικοκυριά.

2. Κατοικίες που θα αντικατασταθούν

Οι κύριες κατοικούμενες κατοικίες θα αντικατασταθούν αν η συνεργασία με το νοικοκυριό είναι αδύνατη για τους εξής λόγους :

- α) Αδυναμία επικοινωνίας
- β) Άρνηση συνεργασίας
- γ) Προσωρινή απουσία
- δ) Άλλος λόγος:

Διευκρινίζεται ότι, αν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία επικοινωνίας με το νοικοκυριό (κωφάλαλοι, ασθενείς, υπερήλικες κλπ.), η κατοικία θα αντικατασταθεί αμέσως. Στην περίπτωση, όμως, άρνησης του νοικοκυριού θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να καταστεί δυνατή η συνεργασία. Αν, παρά τις προσπάθειες, το νοικοκυριό δεν πείθεται, θα αντικατασταθεί. Τέλος, στην περίπτωση απουσίας ο ερευνητής θα επισκεφθεί τουλάχιστον τρεις (3) φορές το νοικοκυριό πριν το αντικαταστήσει.

3. Κατοικίες που δεν θα αντικατασταθούν

Οι κατοικίες που έχουν επιλεγεί και δεν θα αντικατασταθούν, είναι :

- α) Κενές κατοικίες
- β) Δευτερεύουσες ή εξοχικές κατοικίες, κατοικούμενες ή κενές
- γ) Κατοικίες όπου διαμένουν νοικοκυριά που ανήκουν σε ξένες αποστολές (π.χ. πρεσβείες, προξενεία, ένοπλες δυνάμεις άλλων χωρών κλπ.).

4. Τρόπος αντικατάστασης

Η αντικατάσταση των μη ανταποκρινόμενων νοικοκυριών θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν λιγότερο αυθαίρετη. Οι ερευνητές θα πρέπει να αντικαταστήσουν τα μη ανταποκρινόμενα νοικοκυριά με νοικοκυριά των οποίων τα βασικά χαρακτηριστικά, όπως η σύνθεση νοικοκυριού, η μορφή ιδιοκτησίας και το επάγγελμα του υπευθύνου, να σχετίζονται με τα βασικά χαρακτηριστικά των αντικατασταθέντων νοικοκυριών. Έτσι, κάθε μη ανταποκρινόμενο νοικοκυριό θα αντικαθίσταται από το αμέσως επόμενο στον κατάλογο, που θα έχει όμοια όσο το δυνατόν περισσότερα από τα βασικά χαρακτηριστικά του, εκτός αν πρόκειται για το τελευταίο στον κατάλογο νοικοκυριό οπότε αντικαθίσταται με .

V. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από τον υπεύθυνο, τη σύζυγο ή τη σύντροφο του
- Από οποιοδήποτε μέλος ηλικίας 16 ετών και άνω, το οποίο θα είναι το πλέον κατάλληλο για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

Δεδομένου ότι βασική προϋπόθεση για τη συνέχιση της συνεργασίας με το νοικοκυριό είναι να έχει παραμείνει αυτό, στην κατοικία στην οποία πραγματοποιείται η έρευνα, τουλάχιστον, τρεις χειμερινούς και τρεις θερινούς μήνες, το ερωτηματολόγιο ξεκινάει με το ερώτημα :

Ερώτημα 0: Έχετε διαμείνει στην κατοικία αυτή, τουλάχιστον, τρεις χειμερινούς και τρεις θερινούς μήνες;

Ως χειμερινοί μήνες θεωρούνται οι μήνες Οκτώβριος μέχρι και Απρίλιος και ως θερινοί οι μήνες Μάιος μέχρι και Σεπτέμβριος. Εάν η απάντηση είναι αρνητική τότε το νοικοκυριό δεν ερευνάται και η συνέντευξη για τη συγκεκριμένη έρευνα διακόπτεται. Το νοικοκυριό αυτό, δεδομένου ότι έχει ανταποκριθεί στην ΕΟΠ δεν αντικαθίσταται.

Ώρα έναρξης έρευνας: Εάν υπάρχει θετική απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα, τότε ο ερευνητής πρέπει να καταχωρίσει στα χτένια την ώρα έναρξης συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και να συνεχίσει τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου με την ενότητα των χαρακτηριστικών του νοικοκυριού.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Το τμήμα αυτό αποτελείται από 7 στήλες, στις οποίες καταγράφονται οι πληροφορίες για τη σύνθεση του νοικοκυριού και τα κύρια κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά των μελών του.

Στήλη 1: Α/α μέλους

Η καταγραφή των μελών του νοικοκυριού, με συνεχή αύξουσα αριθμηση, θα ακολουθεί την εξής σειρά: Υπεύθυνος του νοικοκυριού, σύζυγος/σύντροφος, παιδιά του υπευθύνου ή συζύγου (κατά ηλικία), γονείς του υπευθύνου ή συζύγου, άλλοι συγγενείς, οικιακοί βοηθοί, οικότροφοι και λοιπά μη συγγενικά πρόσωπα.

Στήλη 2: Όνομα

Καταγράφεται το μικρό όνομα του μέλους του νοικοκυριού.

Στήλη 3: Σχέση προς τον υπεύθυνο του νοικοκυριού

Καταρχήν ο ερευνητής θα πρέπει να διαπιστώσει πόσα και ποια άτομα αποτελούν το νοικοκυριό, σύμφωνα με τους ορισμούς του νοικοκυριού και των μελών του, που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Για το σκοπό αυτό ο ερευνητής θα πρέπει να υποβάλει ορισμένες ερωτήσεις, οι οποίες μπορούν να διατυπωθούν ως εξής:

- «Θα ήθελα να μου πείτε όλα τα μέλη της οικογένειάς σας που μένουν σε αυτή την κατοικία»
- «Μήπως μένει σε αυτή την κατοικία και κάποιο άλλο άτομο, έστω και προσωρινά, π.χ. συγγενής σας, υπηρέτρια, οικότροφος κλπ.»
- «Εκτός από τα άτομα που αναφέρατε, μήπως υπάρχουν και άλλα που μένουν, συνήθως, μαζί σας σε αυτή την κατοικία, αλλά τώρα απουσιάζουν για οποιοδήποτε λόγο»;

Η απάντηση στη στήλη αυτή καταγράφεται με έναν από τους κωδικούς 1 - 8, σύμφωνα με τους κωδικούς που δίνονται στο κάτω μέρος αυτής της σελίδας, π.χ. για τα παιδιά του υπευθύνου καταγράφεται ο κωδικός 3, για το γονέα καταγράφεται ο κωδικός 4 κλπ.

Στήλη 4: Κατάσταση διαμονής

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται στην κατάσταση διαμονής των μελών που έχουν καταγραφεί στη στήλη 3. Η απάντηση καταγράφεται με έναν από τους κωδικούς 1 – 2. Ένα μέλος του νοικοκυριού θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά, όταν π.χ. είναι ασθενής σε νοσοκομείο, υπηρετεί την θητεία του στο στρατό, είναι κρατούμενος ή υπόδικος, είναι σε άλλη πόλη για εργασία ή εκπαιδευτικό σεμινάριο, είναι σε ταξίδι εργασίας (π.χ. ναυτικός) ή αναψυχής, φοιτητής που διαμένει σε φοιτητική εστία κλπ. Στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει το χρονικό περιθώριο των 6 μηνών μέσα στο οποίο θα πρέπει να επιστρέψει. Κατ' εξαίρεση άτομα με πολύ στενούς οικογενειακούς δεσμούς καταγράφονται ως μέλη που απουσιάζουν, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος, αρκεί να μην έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία.

Στήλη 6: Ημερομηνία γέννησης

Καταγράφεται, για κάθε μέλος του νοικοκυριού, η ημερομηνία γέννησης, π.χ. |0|5|10|7|1|9|6|2|

Στήλη 7: Κύρια οικονομική δραστηριότητα

Για κάθε μέλος πρέπει να δίνεται μία μόνο απάντηση, που θα αναφέρεται στην κύρια ασχολία του. Η ασχολία ορίζεται από το μέλος που δίνει τις πληροφορίες. Στην περίπτωση που το ερωτώμενο άτομο έχει περισσότερες από μία ασχολίες, π.χ. φοιτήτρια που εργάζεται, καταγράφεται η ασχολία που το ίδιο το μέλος θεωρεί κύρια. Η απάντηση καταγράφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους κωδικούς 1 - 4.

- Κωδικός 1 – Εργαζόμενος:** Για όσους έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν, άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό όφελος. Ως εργαζόμενοι θεωρούνται οι μισθωτοί, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κλπ.), οι μαθητευόμενοι με ή χωρίς αμοιβή, οι επιχειρηματίες, οι γεωργοί που εργάζονται οι ίδιοι, οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή. Επίσης, τα άτομα που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους, γιατί βρίσκονται σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, κύηση ή τοκετό, απεργία κλπ.
- Κωδικός 2 – Άνεργος:** Για όσους δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία, π.χ. επειδή απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά, άτομα που εργάζονται εποχικά, όπως ξενοδοχοπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κλπ. κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν).
- Κωδικός 3 – Συνταξιούχος:** Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, λόγω ασθένειας κλπ. Σημειώνεται ότι δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται και όσοι λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη.
- Κωδικός 4 – Μη οικονομικά ενεργός:** Για άλλα μη οικονομικά ενεργά άτομα, όπως εισοδηματίες, σε αναμονή συνταξιοδότησης, υποψήφιοι για πανεπιστήμιο/τεχνολογικά ιδρύματα κλπ., σε αναμονή

στράτευσης ή που μόλις απολύθηκαν από το στρατό, άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει, άτομα σε διαθεσιμότητα, άτομα που θα μεταναστεύσουν, άεργοι (δεν θέλουν να εργαστούν).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΟΥ

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει 11 ερωτήματα και υποερωτήματα τα οποία αφορούν κτιριολογικά στοιχεία της κατοικίας στην οποία διαμένει και ερευνάται το νοικοκυριό. Η συμπλήρωσή τους είναι σχετικά απλή. Τα ερωτήματα είναι διατυπωμένα έτσι ώστε να καλύπτουν όλες τις δυνατές απαντήσεις και ο ερευνητής θα καταχωρίσει την κατάλληλη απάντηση με ένα **X** στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο ή έναν αριθμό στα φαρνία.

Ερώτημα 1: Η κατοικία αυτή αποτελεί τη μόνιμη κατοικία σας:

Μόνιμη θεωρείται η κατοικία η οποία χρησιμοποιείται για τουλάχιστον έξι μήνες το χρόνο από το νοικοκυριό.

Ερώτημα 2: Στην κατοικία αυτή μένετε:

Θα σημειωθεί εάν το νοικοκυριό διαμένει στην κατοικία όπου ερευνάται όλο το έτος ή ορισμένους μόνον μήνες και θα σημειωθούν αυτοί συνολικά και αναλυτικά στα διαθέσιμα χτένια. Συνηθισμένο παράδειγμα είναι η παραμονή στην κύρια κατοικία 11 μήνες το χρόνο και 1 μήνα στην δευτερεύουσα ή εξοχική, για όσους διαθέτουν.

Ερώτημα 3: Η κατοικία που μένετε είναι:

Η απάντηση καταχωρίζεται από τον ερευνητή μετά από προσωπική διαπίστωση.

- **Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη:** Ένα μονώροφο, δώροφο κλπ. κτίριο που περιλαμβάνει μία κατοικία και όλες οι πλευρές του κτιρίου είναι ελεύθερες.
- **Μονοκατοικία ημιελεύθερη ή συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά:** Μονοκατοικία της οποίας τουλάχιστον η μία πλευρά είναι μεσοτοιχία με διπλανό κτίριο. Διευκρινίζεται ότι τα κτίρια που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία κατοικίες χαρακτηρίζονται στην έρευνα ως πολυκατοικίες. Ως συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά ορίζονται οι κατοικίες, οι οποίες έχουν ξεχωριστή είσοδο από το δρόμο και ορισμένες φορές υπάρχει κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο έχουν πρόσβαση όλες οι κατοικίες (σκάλα, διάδρομος, εξώστης κλπ.). Προσοχή να δοθεί στις πολυκατοικίες με δύο εισόδους, οι οποίες θα θεωρηθούν ως δύο διαφορετικά κτίρια, αν κάθε είσοδος οδηγεί σε ορισμένα μόνο και όχι σε όλα τα διαμερίσματα.
- **Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες:** Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες.
- **Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες:** Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρισθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες.
- **Άλλο είδος κατοικίας:** Περιλαμβάνονται οι παράγκες, οι καλύβες, τα καταστήματα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες κάποιου νοικοκυριού κατά τη διενέργεια της έρευνας. Επίσης, στην περίπτωση αυτή κατατάσσεται κάποιο ξεχωριστό διαμέρισμα ή άλλος ανεξάρτητος χώρος που βρίσκεται μέσα σε συλλογική κατοικία, π.χ. σε οικοτροφείο, ίδρυμα, εργοστάσιο κλπ. και στο οποίο διαμένει μόνιμα το νοικοκυριό (κανονική κατοικία μέσα σε συλλογική κατοικία).

Ερώτημα 4: Η κατοικία σας είναι:

Αναφέρεται στη μορφή ιδιοκτησίας και απόκτησης της κατοικίας. Για την καταχώριση της απάντησης διευκρινίζονται τα παρακάτω :

- **Ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη, κλπ.):** Ως ιδιόκτητη θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά. Ιδιόκτητη θα θεωρηθεί και η κατοικία, η οποία έχει παραχωρηθεί από τους γονείς στο παιδί με γονική παροχή σε πλήρη κυριότητα. Για να καταχωριστεί θετική απάντηση θα πρέπει ο/οι ιδιοκτήτης/ες της να μην έχουν οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, γραμμάτια, υποθήκη κ.ά.).
- **Ιδιόκτητη με οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη, κλπ.):** Για να καταχωριστεί θετική απάντηση θα πρέπει ο/οι ιδιοκτήτης/ες της να έχουν οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, γραμμάτια, υποθήκη κ.ά.) οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί.
- **Παραχωρημένη από τον εργοδότη δωρεάν:** Για τις κατοικίες οι οποίες έχουν παραχωρηθεί δωρεάν από τον εργοδότη μέλους του νοικοκυριού.
- **Παραχωρημένη από την οικογένεια ή από αλλού δωρεάν:** Για τις κατοικίες οι οποίες έχουν παραχωρηθεί δωρεάν από συγγενείς ή φίλους του νοικοκυριού.
- **Ενοικιασμένη:** Ως ενοικιασμένη θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται μίσθωμα, ακόμα και αν αυτό καλύπτεται μερικώς ή εξ ολοκλήρου από κάποιο στεγαστικό επίδομα, π.χ. επιδότηση ενοικίου.
- **Ενοικιασμένη από τον εργοδότη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς:** Ως ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς / περιοχής θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται ενοίκιο χαμηλότερο από την επικρατούσα τιμή της περιοχής. Ο ενοικιαστής στην περίπτωση αυτή είναι ο εργοδότης.
- **Ενοικιασμένη από την οικογένεια ή από αλλού με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς:** Η κατοικία με μειωμένο ενοίκιο μπορεί να παρέχεται από την οικογένεια ή φίλους ή ακόμα το Κράτος, την εκκλησία, από φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Ερώτημα 5: Πόσα κανονικά δωμάτια διαθέτει η κατοικία σας, εκτός της κουζίνας, του λουτρού, της τουαλέτας, των αποθηκών και του χώλου;

Κανονικό δωμάτιο: είναι ο χώρος μέσα στην κατοικία που έχει τουλάχιστον 2 μέτρα ύψος και τέσσερα τετραγωνικά μέτρα επιφάνεια και τέτοιο σχήμα ώστε να χωράει κανονικό κρεβάτι. Επομένως, υπνοδωμάτια, τραπεζαρίες, σαλόνια, κατοικήσιμα υπόγεια και σοφίτες, δωμάτια υπηρεσίας, κουζίνες και άλλοι χωριστοί χώροι, που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για στέγαση, θεωρούνται κανονικά δωμάτια. Διάδρομοι, , βεράντες, προθάλαμοι / χώλ, δεν θεωρούνται δωμάτια. Χώροι που προορίζονται για πλυσταριά, λουτρό, οικιακές αποθήκες και αποχωρητήρια, δεν θεωρούνται ως δωμάτια, έστω και αν η επιφάνεια είναι μεγαλύτερη από τέσσερα τετραγωνικά μέτρα. Κατ' εξαίρεση οι προθάλαμοι που επικοινωνούν (φωτίζονται και αερίζονται απ' ευθείας από το υπαίθρο) και πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονικού δωματίου, θα θεωρηθούν δωμάτια.

Ο αριθμός των κανονικών δωματίων (υποερώτημα α) που έχει η κατοικία υπολογίζονται με βάση το συνολικό αριθμό δωματίων που διαθέτει, ανεξάρτητα αν κάποια από αυτά χρησιμοποιούνται ή όχι από τα μέλη του νοικοκυριού. Στη συνέχεια, στο υποερώτημα (β) θα καταγράφεται ο αριθμός των δωματίων που χρησιμοποιεί το νοικοκυριό.

Στο υποερώτημα (γ) θα καταγραφεί το εμβαδόν της κατοικίας που αφορά στους χώρους μόνον που χρησιμοποιεί το ερευνώμενο νοικοκυριό και καταγράφεται με ακέραιο αριθμό. Αν στην ίδια κατοικία διαμένουν 2 ή περισσότερα νοικοκυριά, ο ερευνητής θα κατανείμει το εμβαδόν στα νοικοκυριά, σύμφωνα πάντα με τη δήλωσή τους. Στην περίπτωση που το νοικοκυριό ή τα νοικοκυριά που διαμένουν στην κατοικία δεν γνωρίζουν το εμβαδόν της, ο υπολογισμός θα γίνει από τον ερευνητή κατά προσέγγιση.

Σημείο προσοχής:

Το ερώτημα αναφέρεται στο συνολικό εμβαδόν της κατοικίας, συμπεριλαμβανομένων και όλων των πρόσθετων μη δηλωμένων/τακτοποιημένων χώρων οι οποίοι όμως χρησιμοποιούνται, όπως είναι για παράδειγμα οι ημι-υπαίθριοι χώροι. Σε περίπτωση κατά την οποία εμφανιστούν οι ερωτώμενοι διστακτικοί στο να αναφέρουν την ακριβή έκταση των μη δηλωμένων χώρων πρέπει να τους διευκρινιστεί ότι η συγκεκριμένη καταγραφή είναι σημαντική ώστε να προσδιοριστούν ακριβέστερα οι ενεργειακές και ψυκτικές απαιτήσεις/καταναλώσεις της συγκεκριμένης κατοικίας ακόμη περισσότερο δε στην περίπτωση όπου οι συγκεκριμένοι χώροι θερμαίνονται, ψύχονται και φωτίζονται.

Ερώτημα 6: Έτος κατασκευής / αποπεράτωσης της κατοικίας:

Τα έτη έχουν ταξινομηθεί σε 9 χρονικά διαστήματα. Ως έτος κατασκευής θεωρείται το έτος αποπεράτωσης της κατοικίας, συγκεκριμένα δε το έτος οριστικής ηλεκτροδότησης του κτιρίου.

Αν στην κατοικία έγινε ριζική ανακατασκευή ή η κατοικία προέρχεται από αλλαγή της χρήσης του κτιρίου (π.χ. κτίριο που είχε κτιστεί για γραφεία, βιοτεχνία κλπ. διαμορφώθηκε σε πολυκατοικία), ως έτος κατασκευής θεωρείται το έτος ανακατασκευής ή αλλαγής χρήσης του κτιρίου.

Ερώτημα 7: Πόσους ορόφους έχει το κτίριο που βρίσκεται η κατοικία σας;

Καταγράφεται στα χτάνια ο αριθμός των ορόφων που διαθέτει το κτίριο, μη συμπεριλαμβανομένων του υπογείου, του ημιυπογείου, του ισόγειου και του δώματος. Εάν πρόκειται για ισόγειο κτίριο καταχωρίζεται 00.

Ερώτημα 8: Όροφος ή όροφοι που βρίσκεται η κατοικία:

Η θέση της κατοικίας στο κτίριο και συγκεκριμένα ο όροφος ή οι όροφοι όπου αυτή βρίσκεται, επηρεάζει σημαντικά την ενεργειακή κατανάλωση αυτής.

Pilotis στο ισόγειο ενός κτιρίου ή μιας πολυκατοικίας θεωρείται ο χώρος που δεν περιβάλλεται από τοίχους και υπάρχουν μόνο οι κολόνες της οικοδομής. Σε περίπτωση όπου η κατοικία βρίσκεται σε τμήμα της πυλωτής τότε θα καταχωρείται ως «ισόγειο».

Ειδικότερα, κατοικία που βρίσκεται σε χώρο στην ταράτσα (δώμα) θα καταχωρίζεται ως «στον τελευταίο όροφο» και στη συνέχεια στο ερώτημα 8.1 θα καταγράφεται αυτή ως ρετιρέ και ποιο συγκεκριμένα.

Σε περίπτωση όπου η κατοικία είναι μεζονέτα σε πολυκατοικία, τότε καταχωρίζεται η απάντηση 7 «Σε δύο ή περισσότερους ορόφους» και καταγράφονται οι όροφοι που η κατοικία καταλαμβάνει.

Ερώτημα 8.1: Η κατοικία / το διαμέρισμά σας είναι ρετιρέ;

Ρετιρέ ονομάζεται ο όροφος ή οι όροφοι των οποίων ο εξωτερικός τοίχος βρίσκεται σε υποχρεωτική εσοχή σε σχέση με τους υποκείμενους της οικοδομής. Το γεγονός αυτό επιτρέπει στα ρετιρέ να διαθέτουν μεγαλύτερες βεράντες σε σχέση με αυτές των υπόλοιπων ορόφων. Τα ρετιρέ είναι συχνά στις πολυκατοικίες και βρίσκονται στους τελευταίους ορόφους.

Ερώτημα 9: Από το εμβαδόν της κατοικίας σας που αναφέρατε στο ερώτημα 5.1, μήπως για κάποιους χώρους / δωμάτια δεν χρησιμοποιήθηκε θέρμανση κατά τη χειμερινή περίοδο;

Καταγράφεται το συνολικό εμβαδόν όλων των δωματίων/χώρων στα οποία δεν χρησιμοποιήθηκε θέρμανση. Διευκρινίζεται ότι για ενιαίους χώρους (π.χ. σαλόνι-κουζίνα) όπου το σύστημα θέρμανσης είναι τοποθετημένο σε έναν από τους δύο χώρους (π.χ. σαλόνι), θα θεωρείται ότι θερμαίνεται όλος ο ενιαίος χώρος.

Ερώτημα 10: Από το εμβαδόν της κατοικίας σας που αναφέρατε στο ερώτημα 5.1, μήπως για κάποιους χώρους / δωμάτια δεν χρησιμοποιήθηκε ψύξη κατά τη θερινή περίοδο;

Καταγράφεται το συνολικό εμβαδόν όλων των δωματίων/χώρων στα οποία δεν χρησιμοποιήθηκε ψύξη. Όπως προαναφέρθηκε, και εδώ σε περίπτωση ενιαίων χώρων (π.χ. σαλόνι-κουζίνα) όπου το σύστημα ψύξης είναι τοποθετημένο σε έναν από τους δύο χώρους (π.χ. σαλόνι), θα θεωρείται ότι ψύχεται όλος ο ενιαίος χώρος.

Με εξαίρεση ίσως τις κατοικίες που διαθέτουν κεντρικό σύστημα ψύξης, χώροι όπως αποθήκες, WC, κ.ά. βοηθητικοί χώροι, συνήθως δεν διαθέτουν ψύξη και ως εκ τούτου το εμβαδόν τους, συνολικά, θα καταχωρίζεται στα χτένια του ερωτήματος.

Στο ερώτημα αυτό όσο και στο προηγούμενο υπάρχει πρόβλεψη για όσους δεν μπορούν να εκτιμήσουν, έστω και κατά προσέγγιση το εμβαδόν των χώρων αυτών, ωστόσο, η απάντηση καλό θα είναι να αποφεύγεται.

ΜΟΝΩΣΗ (Θερμομόνωση)

Ως θερμομόνωση νοείται κάθε τεχνική η οποία επιβραδύνει την ταχύτητα ανταλλαγής θερμότητας μέσα από τις επιφάνειες (τοιχούς, στέγες, πατώματα, κουφώματα) που χωρίζουν περιοχές ή χώρους διαφορετικής θερμοκρασίας. Δηλαδή, τη χειμερινή περίοδο, επιβραδύνει τη μεταφορά θερμότητας από έναν κλειστό χώρο προς το περιβάλλον, ενώ τη θερινή επιβραδύνει τη μεταφορά θερμότητας από το περιβάλλον προς έναν κλειστό χώρο.

Η θερμομόνωση γίνεται ολοένα και πιο αναγκαία, γιατί μας προφυλάσσει από τις έντονες κλιματικές αλλαγές. Εφαρμόζεται σε ολόκληρη την κατοικία ή μόνο σε τμήματά της, δηλαδή, στις κατακόρυφες επιφάνειες, στις οριζόντιες, στις πόρτες και στα παράθυρα, στις στέγες από κεραμίδια, αλλά και στα δωμάτια.

Όλα τα κτίρια που κατασκευάστηκαν στην Ελλάδα μετά το 1980 είναι μονωμένα βάσει του Κανονισμού θερμομόνωσης, όμως σχεδόν όλα τα κτίρια που έχουν κατασκευαστεί πριν το 1980 (σχεδόν το 82% των κτιρίων στην Ελλάδα) δεν έχουν μόνωση ή μονώθηκαν τμηματικά.

Η αναλογία κατανάλωσης ενέργειας (και του κόστους της φυσικά) για τις ανάγκες θέρμανσης-ψύξης μεταξύ κτιρίων με και χωρίς μόνωση είναι 1 προς 3.

Ερωτήματα 11 και 11.1: Υπάρχει μόνωση στην κατοικία σας; Αν ναι, σημειώστε ποιο από τα παρακάτω είδη μόνωσης διαθέτει η κατοικία σας:

Καταγράφεται αρχικά η ύπαρξη ή μη μόνωσης στην κατοικία και στη συνέχεια σημειώνεται το είδος αυτής. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, η μόνωση μπορεί να εφαρμοστεί σε ολόκληρη την κατοικία αλλά και σε τμήματα μόνο αυτής, στο ερώτημα 11.1 μπορούν να δοθούν περισσότερες της μίας απαντήσεις. Η απάντηση 7 θα πρέπει να αποφεύγεται, ωστόσο, μπορεί να καταχωρίζεται στις περιπτώσεις για τις οποίες κάποιος γνωρίζει ότι υπάρχει μόνωση στην κατοικία που διαμένει, ίσως και να το διαισθάνεται εκ του αποτελέσματος, αλλά δεν γνωρίζει το είδος αυτής.

Προσοχή θα πρέπει να δοθεί ώστε να μην γίνει σύγχυση της θερμομόνωσης με την υγραμόνωση.

Ευρέως διαδεδομένα είδη θερμομόνωσης είναι τα κάτωθι:

- ο Διογκωμένη πολυστερίνη (γνωστή και ως φελιζόλ)
- ο Εξηλασμένη πολυστερίνη (γνωστή και ως μπλε μόνωση)
- ο Υαλοβάμβακας
- ο Πετροβάμβακας
- ο Θερμοανακλαστικά χρώματα
- ο Πολυουρεθάνη

Ερώτημα 12: Υπάρχουν στην κατοικία σας:

Η αντικατάσταση των μονών υαλοστασίων με διπλά ή και τριπλά μπορεί να περιορίσει τις θερμικές απώλειες σχεδόν στο μισό.

Ασθενέστερα σημεία του κελύφους ενός κτιρίου αποτελούν οι πόρτες και τα παράθυρα. Τα κουφώματα έχουν σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή κατανάλωση για θέρμανση και ψύξη των χώρων γιατί από αυτά μεταφέρεται μεγάλη ποσότητα ενέργειας. Το χειμώνα χάνεται θερμότητα από μέσα προς τα έξω, ενώ το καλοκαίρι εισέρχεται θερμότητα από το ζεστό εξωτερικό περιβάλλον. Η διαδικασία αυτή μπορεί να ελαχιστοποιηθεί με τη χρήση κατάλληλα κατασκευασμένων, ενεργειακά αποδοτικών κουφωμάτων (σε μπαλκονόπορτες, παράθυρα, κλπ.).

Με τους κωδικούς 3-6 θα σημειωθεί το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένα τα κουφώματα της κατοικίας. Τα πλαίσια κουφωμάτων PVC είναι ευρέως γνωστά και σαν συνθετικά κουφώματα (ή και πλαστικά σε κάποιες περιπτώσεις). Στο ερώτημα μπορούν να καταχωριστούν περισσότερες της μίας απαντήσεις, εάν στην κατοικία υπάρχουν διαφορετικών υλικών κουφώματα.

Ερώτημα 13: Χρησιμοποιείτε κάποιο σύστημα / εξοπλισμό για να θερμαίνετε την κατοικία σας;

Καταχωρίζεται θετική απάντηση εάν υπάρχει στην κατοικία οποιοδήποτε σύστημα ή εξοπλισμός που μπορεί να παράγει θερμότητα και να θερμαίνει την κατοικία μερικώς ή εξ ολοκλήρου.

Ερώτημα 14: Ποιο το κύριο σύστημα θέρμανσης της κατοικίας σας;

Καταγράφεται το κύριο σύστημα θέρμανσης της κατοικίας, ειδικότερα δε εάν πρόκειται για κεντρικό σύστημα θέρμανσης ή για ανεξάρτητο (αυτόνομο) ή ακόμη για τηλεθέρμανση.

Τα ερωτήματα 14 – 18 αναφέρονται στο υφιστάμενο σύστημα θέρμανσης, είτε αυτό είναι νέο είτε έχει αντικατασταθεί πρόσφατα και δεν έχει λειτουργήσει την τελευταία περίοδο θέρμανσης.

Συγκεκριμένα:

□ **Κεντρικό σύστημα θέρμανσης:** Η κεντρική θέρμανση είναι ένα είδος εγκατάστασης θέρμανσης κτιρίων. Εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης είναι το σύνολο των συσκευών, κατασκευών, διατάξεων, μηχανισμών κλπ. που παραλαμβάνει θερμική ενέργεια από μία πηγή και την κατανέμει σε διάφορους χώρους προκειμένου να καλύψει απώλειες θερμότητας προς το περιβάλλον και να διατηρήσει τη θερμοκρασία αυτών των χώρων σε επιθυμητά επίπεδα. Περιλαμβάνει συνήθως το λέβητα (όπου διατίθεται ενέργεια από την καύση πετρελαίου ή αερίου), το σύστημα διανομής ((αντλίες και σωληνώσεις μεταφοράς του ζεστού νερού - φορέα της θερμότητας), τα θερμαντικά σώματα, το σύστημα προσαγωγής και αποθήκευσης του καυσίμου, τον καυστήρα, το δίκτυο απαγωγής των καυσαερίων, το χώρο του λεβητοστασίου, τα συστήματα ρύθμισης και της εγκατάστασης και τα συστήματα ασφαλούς λειτουργίας.

Στο κεντρικό σύστημα θέρμανσης παρέχεται, συνήθως, και η δυνατότητα ύπαρξης **διακόπτη αυτονομίας**, δηλαδή, ο κάθε ένοικος μπορεί να ενεργοποιεί τη θέρμανση του διαμερισμάτος του, όποτε επιθυμεί με ταυτόχρονη μέτρηση του χρόνου λειτουργίας.

□ **Ανεξάρτητο σύστημα θέρμανσης:** Πρόκειται για το σύστημα στο οποίο η παραγωγή θερμότητας καλύπτει τις ανάγκες μόνο μιας κατοικίας (π.χ. επιτοίχιο σύστημα λέβητα / καυστήρα, ενεργειακό τζάκι, θερμοσυσσωρευτές).

□ **Τηλεθέρμανση:** Ως τηλεθέρμανση (T/Θ) ορίζεται η παροχή θέρμανσης με ειδικό δίκτυο μονωμένων αγωγών που μεταφέρουν ζεστό νερό, το οποίο θερμαίνεται σε λέβητες, συνήθως σε θερμοηλεκτρικά εργοστάσια, αρκετά μακριά από το χώρο κατανάλωσης. Η T/Θ καλύπτει τις ανάγκες θέρμανσης ή/και παραγωγής ζεστού νερού χρήσης των κτιρίων μιας πόλης ή ενός τμήματος της πόλης. Δίκτυο τηλεθέρμανσης υπάρχει σήμερα σε συγκεκριμένες περιοχές της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας (Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο, Φιλώτα, Λακκιά), της Ανατολικής Μακεδονίας (Σέρρες) και της Πελοποννήσου (Μεγαλόπολη).

Ερώτημα 15: Το κύριο σύστημα θέρμανσης της κατοικίας σας λειτουργεί με / είναι:

- **Λέβητα / καυστήρα:** Ο λέβητας είναι το κυριότερο τμήμα του συστήματος θέρμανσης, στο οποίο παράγεται θερμότητα από την καύση του καυσίμου, που μπορεί να είναι αέριο, υγρό ή στερεό. Υπάρχουν για παράδειγμα λέβητες φυσικού αερίου, λέβητες ακάθαρτου πετρελαίου (μαζούτ) ή ντίζελ και λέβητες ανθράκων ή βιομάζας. Η παραγόμενη θερμότητα χρησιμοποιείται για την παραγωγή θερμού νερού, θερμού λαδιού ή ατμού. Ο καυστήρας είναι η συσκευή η οποία, προσαρμοσμένη πάνω στο λέβητα, επιτυγχάνει την ανάμειξη του καυσίμου υλικού (στερεού, υγρού ή αερίου) με τον αέρα έτσι ώστε να πραγματοποιείται αλλά και να συντηρείται η καύση.
- **Αντλία θερμότητας:** Αντλία θερμότητας είναι το σύστημα το οποίο μεταφέρει θερμότητα από ένα ψυχρότερο μέρος σε ένα θερμότερο έχοντας και τη δυνατότητα αντίστροφης μεταφοράς. Πιο συγκεκριμένα, η αντλία θερμότητας απορροφά θερμική ενέργεια από το περιβάλλον, η οποία μεταδίδεται σε ένα ψυκτικό μέσο. Η αντλία θερμότητας μέσα από μία πολύπλοκη διαδικασία καθιστά εφικτή τη θέρμανση της κατοικίας αλλά και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης ταυτόχρονα.
  - Η ηλεκτρική αντλία θερμότητας. Η κοινή ονομασία είναι «αντλία θερμότητας», ο όρος ηλεκτρική έχει προστεθεί για διευκόλυνση του ερευνητή ώστε να μη συγχέεται με τον όρο της Γεωθερμικής Αντλίας Θερμότητας. Οι αντλίες θερμότητας χαρακτηρίζονται σε αέρα-νερού, αέρα – αέρα και νερού – νερού ανάλογα με το μέσο το οποίο χρησιμοποιείται για την απορρόφηση της θερμότητας. Όταν η λειτουργία τους είναι αναστρέψιμη τότε μπορούν να χρησιμοποιηθούν για θέρμανση, ψύξη και παραγωγή ζεστού νερού.
  - Η γεωθερμική αντλία θερμότητας [ΓΑΘ] αποτελεί ένα σύστημα το οποίο αξιοποιεί τη θερμότητα πετρωμάτων μικρού βάθους και επιφανειακών/υπόγειων υδάτων θερμοκρασίας < 25°C. Τα συστήματα αυτά διατίθενται για θέρμανση/ψύξη και ζεστό νερό χρήσης (αναστρέψιμη αντλία θερμότητας) και με χρήση του υπεδάφους ως πηγή/αποδέκτη θερμότητας. Η εγκατάσταση μιας ΓΑΘ απαιτεί είτε την ανάπτυξη δικτύου σωληνώσεων στο υπέδαφος σε μικρός βάθος (οριζόντια ή κάθετα) ή την διάνοιξη γεωτρήσεων.
- **Σόμπα:** Καταχωρούνται εδώ οι σόμπες πετρελαίου, κηροζίνης, οι ξυλόσομπες, κλπ. ενώ εξαιρούνται οι φορητές ηλεκτρικές σόμπες καθώς και οι σόμπες αλογόνου, οι οποίες καταχωρούνται στο 5,
- **Τζάκι:** Διευκρινίζεται εάν πρόκειται για ενεργειακό τζάκι το οποίο εκμεταλλεύεται την ενέργεια από την καύση των καυσόξυλων σε ποσοστό 65-75%, σε αντίθεση με ένα παραδοσιακό τζάκι το οποίο εκμεταλλεύεται μόλις το 15%,

αποδίδοντας την ενέργεια αυτή σαν θερμότητα στον χώρο που βρίσκεται. Τα ενεργειακά τζάκια αέρος διοχετεύουν την παραγόμενη θερμότητα στον εσωτερικό χώρο μέσω κατάλληλου δικτύου αεροθαλάμου και αεραγωγών, ενώ τα αντίστοιχα ενεργειακά τζάκια νερού αξιοποιούνται και για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης.

- **Φορητές ηλεκτρικές συσκευές (ηλεκτρική σόμπα, αερόθερμο, καλοριφέρ, σόμπα αλογόνου):** καταγράφεται θετική απάντηση για την ύπαρξη οποιασδήποτε από τις αναφερόμενες ηλεκτρικές συσκευές.
- **Θερμοσυσσωρευτής:** Ο θερμοσυσσωρευτής είναι συσκευή η οποία συσσωρεύει θερμότητα κυρίως τις βραδινές ώρες, όπου τίθεται σε ισχύ το νυκτερινό τιμολόγιο, και την αποδίδει κάποια άλλη χρονική στιγμή. Συνοδεύεται από θερμοστάτες οι οποίοι είναι αυτοί που τον θέτουν σε λειτουργία και ρυθμίζουν την θερμοκρασία.
- **Ανεξάρτητες μονάδες κλιματισμού (διαιρούμενες):** πρόκειται για τις γνωστές κλιματιστικές συσκευές που λειτουργούν ανεξάρτητα η μία από την άλλη, ενώ διευκρινίζεται εάν αυτές περιλαμβάνουν inverter, δηλαδή τεχνολογία που επιτρέπει στα μηχανήματα να αυξομειώνουν την ένταση λειτουργίας τους ανάλογα με τις απαιτήσεις του χρήστη με αποτέλεσμα την μειωμένη κατανάλωση ενέργειας.

Πριν το ερώτημα 15 και προκειμένου να αποφευχθούν λανθασμένες απαντήσεις, σε σχέση με την απάντηση που έχει δοθεί στο ερώτημα 14, υπάρχει σημείωση για τον ερευνητή με τις επιτρεπτές και συμβατές απαντήσεις των δύο ερωτημάτων.

Ανάλογη σημείωση για τον ερευνητή υπάρχει και πριν το ερώτημα 16 με τις επιτρεπτές και συμβατές απαντήσεις των ερωτημάτων 15 και 16.

Ερώτημα 16: Το καύσιμο που χρησιμοποιείται στο κύριο σύστημα θέρμανσης της κατοικίας σας είναι:

Καταγράφεται το καύσιμο του κυρίου συστήματος θέρμανσης της κατοικίας, είτε πρόκειται για πετρέλαιο θέρμανσης, φυσικό αέριο, ηλεκτρισμό, καθαρό πετρέλαιο, στερεά καύσιμα όπως κάρβουνο, υγραέριο (γκάζι), βιομάζα ή άλλο.

Ειδικότερα για τη βιομάζα, αυτή μπορεί να είναι καυσόξυλα, γεωργικά και δασικά υπολείμματα ή πελλέτες και μπριγκέτες, υλικά για τα οποία ακολουθούν φωτογραφίες και διευκρινίσεις.

Οι πελλέτες (συσσωματώματα-συμπυκνώματα ξύλου) είναι μικρά κυλινδρικά τεμάχια συμπιεσμένης στερεής βιομάζας διαφορών μεγεθών. Μπορεί να προέρχεται από διάφορες πηγές υπολειμμάτων όπως για παράδειγμα από υπολείμματα βιομηχανίας κατεργασίας ξύλου, καλλιεργειών, δασών κτλ.

Οι μπριγκέτες έχουν την μορφή παραλληλόγραμμου τούβλου και κατασκευάζονται από στερεή βιομάζα η οποία συμπιέζεται σε πρέσες βαρέως τύπου με αποτέλεσμα να μην περιέχουν βλαβερές ουσίες. Μπορούν να κατασκευαστούν από τα περισσότερα οργανικά υλικά.

Ερώτημα 17: Το κύριο σύστημα θέρμανσης διαθέτει θερμοστάτη/ες (εντός της κατοικίας):

Θετική απάντηση μπορεί να καταχωριστεί μόνο για συστήματα θέρμανσης για τα οποία υπάρχει η δυνατότητα ύπαρξης θερμοστάτη, δηλαδή για συστήματα που λειτουργούν με λέβητα/καυστήρα, με αντλία θερμότητας, με φορητές ηλεκτρικές συσκευές, με θερμοσυσσωρευτές ή με ανεξάρτητες μονάδες κλιματισμού.

Θερμοστάτες χώρου ονομάζονται οι συσκευές η οποίες θέτουν ή παύουν την λειτουργία του συστήματος θέρμανσης ή/ και ψύξης όταν η θερμοκρασία του χώρου είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από την επιθυμητή. Στην περίπτωση των κατοικιών με κεντρική θέρμανση, οι συσκευές αυτές είναι συνυφασμένες με την αυτονομία του συστήματος θέρμανσης. Η τοποθέτησή τους είναι συνήθως επιτοίχια (εικ. 1&2), ενώ σε συστήματα κεντρικής θέρμανσης χωρίς αυτονομία ενδέχεται να βρίσκονται τοποθετημένες πάνω σε κάθε σώμα καλοριφέρ (εικ.3).

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3

Ερώτημα 18: Η ηλικία του κύριου συστήματος θέρμανσης είναι:

Καταγράφεται η ηλικία του συστήματος παραγωγής ενέργειας, το οποίο έχει σημειωθεί στο ερώτημα 15, για παράδειγμα του λέβητα / καυστήρα και όχι των σωληνώσεων ή των θερμαντικών σωμάτων ή αεραγωγών.

Τα ερωτήματα 14 – 18 αναφέρονται στο υφιστάμενο σύστημα θέρμανσης, είτε αυτό είναι νέο είτε έχει αντικατασταθεί πρόσφατα και δεν έχει λειτουργήσει την τελευταία περίοδο θέρμανσης.

Ερώτημα 19: Κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, πόσους μήνες λειτούργησε το κύριο σύστημα θέρμανσης της κατοικίας σας;

Επειδή, ενδέχεται, όπως προαναφέρθηκε, το σύστημα θέρμανσης να είναι νέο ή να έχει αντικατασταθεί πρόσφατα:

- Αν το υφιστάμενο σύστημα δεν έχει λειτουργήσει, οι απαντήσεις των ερωτημάτων 19 και 20 θα αφορούν στο παλιό /προηγούμενο σύστημα. Στην περίπτωση αυτή και τα επόμενα ερωτήματα 33 και 34 που αφορούν στο καύσιμο θέρμανσης θα πρέπει να συμπληρώνονται για το προηγούμενο σύστημα και παράλληλα να καταγράφεται σχετική διευκρίνιση στις παρατηρήσεις, στην τελευταία σελίδα του ερωτηματολογίου.
- Αν το υφιστάμενο σύστημα έχει λειτουργήσει και υπάρχουν στοιχεία λειτουργίας και κατανάλωσης τότε τα ερωτήματα 19 και 20 συμπληρώνονται γι' αυτό.

Ερώτημα 20: Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την ημέρα λειτουργούσε το σύστημα θέρμανσης τους προαναφερθέντες μήνες;

Για τη συμπλήρωση του ερωτήματος ισχύουν οι οδηγίες που δόθηκαν στο προηγούμενο ερώτημα.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση όπου ένα νοικοκυριό έχει μόνιμα ρυθμισμένο το σύστημα θέρμανσης μέσω του θερμοστάτη π.χ. στους 20°C και δεν το θέτει σε λειτουργία συγκεκριμένες ώρες, τότε επιλέγεται η απάντηση «Συνεχής λειτουργία».

Ερώτημα 21: Πέραν του κύριου συστήματος θέρμανσης, χρησιμοποιείτε και κάποιους άλλους συμπληρωματικούς τύπους θέρμανσης;

Καταγράφεται εάν πέραν του κύριου συστήματος θέρμανσης, χρησιμοποιεί το νοικοκυριό και συμπληρωματικούς τύπους θέρμανσης για να θερμαίνει την κατοικία του.

Ερωτήματα 22 και 23: Τα ερωτήματα αφορούν τη συμπληρωματική θέρμανση και είναι απολύτως όμοια με τα προαναφερθέντα ερωτήματα 15 και 16.

ΠΑΡΟΧΗ ΖΕΣΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΧΡΗΣΗΣ

Ερώτημα 24: Χρησιμοποιείτε οποιοδήποτε σύστημα / εξοπλισμό για να θερμαίνετε ζεστό νερό χρήσης (ZNX) στην κατοικία σας;

Ως ζεστό νερό χρήσης (ZNX) ορίζεται η ποσότητα του ζεστού νερού που προορίζεται για τις καθημερινές δραστηριότητες καθαριότητας (πλύσιμο ρούχων κλπ.) και προσωπικής υγιεινής (μπάνιο κλπ.) κάθε νοικοκυριού.

Ερώτημα 25: Το σύστημα θέρμανσης ζεστού νερού χρήσης (ZNX) είναι:

Σύστημα συνδεδεμένο με την κεντρική θέρμανση. Το σύστημα παραγωγής ζεστού νερού μπορεί να είναι συνδεδεμένο με την κεντρική θέρμανση ώστε να εκμεταλλεύεται την παραγωγή θερμότητας για να ζεστάνει το νερό χρήσης και να το αποθηκεύει σε κατάλληλο δοχείο ώστε να είναι διαθέσιμο όταν αυτό ζητηθεί.

Το σύστημα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης [ZNX] το οποίο είναι συνδεδεμένο με το κεντρικό σύστημα θέρμανσης (συχνά αποκαλείται και μπόϊλερ) έχει δύο δυνατότητες λειτουργίας:

- Να λειτουργεί **μόνο** όταν λειτουργεί η κεντρική θέρμανση (θέρμανση και ZNX) δηλαδή, το σύστημα παραγωγής ZNX δεν έχει λειτουργία ανεξάρτητη από το σύστημα θέρμανσης. Στην περίπτωση αυτή στο τετράγωνο 1 υπάρχει απάντηση (θετική) και οι ώρες χρήσης / ημέρα τη χειμερινή περίοδο (στήλη στ) θα πρέπει να συμφωνούν με τις ώρες χρήσης του συστήματος θέρμανσης του ερωτήματος 20. Αν στην ερώτηση 26 η απάντηση είναι «Συνεχής λειτουργία-8» τότε στο (στ) σημειώνεται 24 (ώρες /μέρα).
- Να λειτουργεί ανεξάρτητα της λειτουργίας της κεντρικής θέρμανσης (με τη χρήση ειδικού διακόπτη). Στην περίπτωση αυτή στο τετράγωνο 1 υπάρχει απάντηση (θετική) και οι ώρες χρήσης / ημέρα τη χειμερινή περίοδο (στήλη στ) δεν είναι αναγκαίο να συμφωνούν με τις ώρες χρήσης του κεντρικού συστήματος θέρμανσης.

Ηλιακός θερμοσίφωνας. Ο θερμοσίφωνας είναι μια συσκευή η οποία χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης. Οι ηλιακοί θερμοσίφωνες εκμεταλλεύονται την ηλιακή ενέργεια επιτυγχάνοντας τη φυσική ροή λόγω διαφοράς θερμοκρασίας του θερμαινόμενου μέσου από το θερμότερο σημείο (ηλιακοί συλλέκτες) προς το ψυχρότερο σημείο (δεξαμενή νερού) έως τα δύο σημεία να αποκτήσουν ίδιες θερμοκρασίες.

Το σύστημα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης [ZNX] το οποίο είναι συνδεδεμένο με τον ηλιακό θερμοσίφωνα έχει τρεις δυνατότητες λειτουργίας:

- ο Να λειτουργεί **μόνο** του, δηλαδή, το ZNX να παράγεται μόνο από τον ηλιακό θερμοσίφωνα. Στην περίπτωση αυτή στο τετράγωνο 2 καταχωρίζεται απάντηση (θετική) και τα μόνα στοιχεία που καταγράφονται είναι η ηλικία του θερμοσίφωνα καθώς και η χωρητικότητα σε λίτρα του δοχείου αποθήκευσης.
- ο Να **είναι και διπλής ενέργειας:** στην περίπτωση αυτή ο ηλιακός θερμοσίφωνας συνεργάζεται με ένα ακόμη σύστημα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης. Για να θεωρείται το σύστημα διπλής ενέργειας θα πρέπει να υπάρχει ένα κοινό δοχείο αποθήκευσης ZNX.

Εάν, για **παράδειγμα**, το δεύτερο σύστημα είναι αυτό της κεντρικής θέρμανσης, συμπληρώνονται :

☒ Όλες οι στήλες στην επιλογή «Σύστημα συνδεδεμένο με την κεντρική θέρμανση» **εκτός** από τις στήλες (γ) και (δ) δεδομένου ότι η κεντρική θέρμανση δεν λειτουργεί τους θερινούς μήνες.

☒ Ναι στο «είναι και διπλής ενέργειας»

☒ Οι στήλες (β) και (ζ) στην επιλογή «Ηλιακός θερμοσίφωνας»

☒ Ναι στο «είναι και διπλής ενέργειας».

- ο **είναι και τριπλής ενέργειας**. στην περίπτωση αυτή ο ηλιακός θερμοσίφωνας συνεργάζεται με δύο ακόμη συστήματα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης. Για να θεωρείται το σύστημα τριπλής ενέργειας θα πρέπει να υπάρχει ένα κοινό δοχείο αποθήκευσης ΖΝΧ και για τα τρία συστήματα. Εάν, για **παράδειγμα**, το δεύτερο σύστημα είναι αυτό της κεντρικής θέρμανσης και το τρίτο ο ηλεκτρικός θερμοσίφωνας, συμπληρώνονται :

☒ Όλες οι στήλες στην επιλογή «Σύστημα συνδεδεμένο με την κεντρική θέρμανση» **εκτός** από τις στήλες (γ) και (δ) δεδομένου ότι η κεντρική θέρμανση δεν λειτουργεί τους θερινούς μήνες.

☒ Όχι στο «είναι και διπλής ενέργειας»

☒ Οι στήλες (β) και (ζ) στην επιλογή «Ηλιακός θερμοσίφωνας»

☒ Όχι στο «είναι και διπλής ενέργειας»

☒ Ναι στο «είναι και τριπλής ενέργειας»

☒ Όλες οι στήλες στην επιλογή «Ηλεκτρικός θερμοσίφωνας». Οι στήλες (ε) και (στ) συμπληρώνονται εφόσον το ζεστό νερό που παράγεται από την κεντρική θέρμανση τους χειμερινούς μήνες δεν επαρκεί και χρησιμοποιείται ο ηλεκτρικός θερμοσίφωνας.

Ηλεκτρικός θερμοσίφωνας. Ο ηλεκτρικός θερμοσίφωνας διαθέτει μια ηλεκτρική αντίσταση η οποία θερμαίνει το νερό καταναλώνοντας ηλεκτρική ενέργεια.

Μικρός ηλεκτρικός θερμοσίφωνας. Πρόκειται για ηλεκτρικό θερμοσίφωνα, όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, με τη διαφορά ότι το δοχείο αποθήκευσης του παραγόμενου νερού έχει μικρή χωρητικότητα, συνήθως 10-20 λίτρα. Μικροί ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες τοποθετούνται στις κουζίνες.

Θερμοσίφωνας φυσικού αερίου. Πρόκειται για θερμοσίφωνα που μπορεί να λειτουργήσει με λέβητα φυσικού αερίου ώστε η θερμότητα που παράγεται από την καύση του φυσικού αερίου να ζεστάνει το απαιτούμενο νερό χρήσης.

Ηλεκτρικός ταχυθερμαντήρας νερού. Ο ηλεκτρικός ταχυθερμαντήρας νερού είναι ένας τύπος θερμοσίφωνας ο οποίος έχει τη δυνατότητα να ζεσταίνει το νερό την στιγμή που το χρειαζόμαστε σε αντίθεση με τους ηλεκτρικούς θερμοσίφωνες που ζεσταίνουν το νερό νωρίτερα και το διατηρούν αποθηκευμένο μέχρι την χρήση του.

Ταχυθερμαντήρας νερού με φυσικό αέριο. Όπως και στον θερμοσίφωνα φυσικού αερίου πρόκειται για ταχυθερμαντήρα που λειτουργεί με λέβητα φυσικού αερίου.

Με τηλεθέρμανση. Όπως προαναφέρθηκε πρόκειται για ειδικό δίκτυο μονωμένων αγωγών που μεταφέρουν ζεστό νερό, το οποίο θερμαίνεται σε λέβητες, συνήθως σε θερμοηλεκτρικά εργοστάσια, αρκετά μακριά από το χώρο κατανάλωσης. Η Τ/Θ καλύπτει τις ανάγκες θέρμανσης ή/και παραγωγής ζεστού νερού χρήσης των κτιρίων μιας πόλης ή ενός τμήματος της πόλης.

Αναφορικά με τα λεπτά και τις ώρες χρήσης του κάθε συστήματος ανά ημέρα, διευκρινίζεται ότι θα πρέπει να γίνεται αναγωγή των λεπτών ή των ωρών ανά εβδομάδα σε ώρες ανά ημέρα. Έτσι, απαντήσεις όπως 3 φορές την εβδομάδα για μία ώρα τη φορά θα αναχθούν και θα καταχωριστούν ως εξής:

3 φορές/εβδομάδα για 1 ώρα τη φορά = $60 \cdot 3/7 = 26'$ /ημέρα

Ενεργειακά, σημασία έχουν ακόμη και τα δύο λεπτά χρήσης ανά ημέρα τα οποία ισοδυναμούν με μία ώρα το μήνα.

ΨΥΞΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Η είσοδος της ηλιακής ακτινοβολίας στους εσωτερικούς χώρους μέσω των διαφανών επιφανειών ή με τη μετάδοση θερμότητας μέσω αδιαφανών επιφανειών, συμβάλλει κατά ένα μεγάλο ποσοστό στη θερμική δυσανεμία κατά τους θερινούς μήνες και την αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας για ψύξη.

Ερώτημα 26: Χρησιμοποιείτε οποιοδήποτε σύστημα / μονάδες για να ψύχετε κάποιους χώρους της κατοικίας κατά τους ζεστούς μήνες του έτους;

Καταγράφεται η χρήση οποιουδήποτε συστήματος από το νοικοκυριό, για να ψύχει όλους ή ορισμένους μόνον χώρους της κατοικίας του κατά τους ζεστούς μήνες του έτους.

Ερώτημα 27. Πρόκειται για:

27.1 Ανεξάρτητες μονάδες κλιματισμού (διαιρούμενες – air conditions). Οι ανεξάρτητες μονάδες κλιματισμού είναι κλιματιστικές μονάδες μικρής ισχύος που εξυπηρετούν τις ανάγκες μόνο ενός συγκεκριμένου χώρου, πρόκειται για τα air conditions τα οποία συχνά ονομάζονται και split.

Η τεχνολογία Inverter συμβάλλει στην διατήρηση της ακριβούς θερμοκρασίας αποφεύγοντας διαρκείς μεταβολές στη ψυκτική και θερμική ισχύ του κλιματιστικού. Ως αποτέλεσμα η συγκεκριμένη τεχνολογία επιτρέπει στο συμπιεστή

να αλλάζει το βαθμό συμπίεσης του ψυκτικού υγρού οδηγώντας με αυτόν τον τρόπο τόσο σε ομαλότερη λειτουργία της συσκευής όσο και σε μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας.

Για μέχρι και έξι μονάδες συμπληρώνεται ο πίνακας που ακολουθεί, συγκεκριμένα δε, καταχωρείται η ηλικία της μονάδας σε έτη, η ύπαρξη ή μη inverter, η ισχύς, και η ενεργειακή της κλάση. Εάν η ενεργειακή κλάση, η οποία συνήθως αναγράφεται και πάνω στη συσκευή μαζί με κάποια άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά όπως είναι για παράδειγμα η ισχύς της, δεν είναι γνωστή τότε και μόνον τότε συμπληρώνεται η μάρκα και μοντέλο της συσκευής. Σε περίπτωση όπου η κατοικία διαθέτει περισσότερες μονάδες, τότε συμπληρώνονται τα στοιχεία για τις έξι (6) μονάδες με τη συχνότερη χρήση.

Η καταγραφή των απαιτούμενων δεδομένων συνιστάται να γίνει από το αντίστοιχο εγχειρίδιο χρήσης που παρέχεται από τον κατασκευαστή ή ίσως και από τα παραστατικά αγοράς.

27.2. Κεντρικό σύστημα ψύξης. Σε ένα κεντρικό σύστημα ψύξης παράγεται ψυχρός αέρας στην κεντρική μονάδα κλιματισμού και στη συνέχεια διατίθεται μέσω του ανεμιστήρα και του δικτύου αεραγωγών στους κλιματιζόμενους χώρους.

Σε κεντρικά συστήματα η ψύξη μπορεί να παραχθεί κεντρικά μέσω αντλίας θερμότητας (27.2.1), ηλεκτρικής ή γεωθερμικής (βλέπε ερώτημα 15), ή σπανιότερα μέσω άλλων συστημάτων όπως τα VRV (Variable Refrigerant Volume) τα οποία κυρίως χρησιμοποιούνται σε επαγγελματικούς χώρους.[E.K.2]

27.2.2. Το κεντρικό σύστημα ψύξης της κατοικίας σας διαθέτει σύστημα διανομής ψύξης:

Εάν για την ψύξη της κατοικίας υπάρχει κεντρικό σύστημα ψύξης, τότε το σύστημα διανομής της ψύξης μπορεί να είναι:

Αεραγωγοί: Σε ένα κεντρικό σύστημα ψύξης παράγεται ψυχρός αέρας στην κεντρική μονάδα κλιματισμού και στη συνέχεια διατίθεται μέσω του ανεμιστήρα και του δικτύου αεραγωγών στους κλιματιζόμενους χώρους

Fan Coil Units: ψύξη μπορεί να παραχθεί και μέσω τερματικών μονάδων Fan Coil Units στις οποίες οδηγείται το ψυχρό νερό, το οποίο παρασκευάζεται σε ψυκτικές μονάδες, όπου με τη βοήθεια ενός ανεμιστήρα ο ψυχρός αέρας κυκλοφορεί στο χώρο που είναι εγκατεστημένη η μονάδα.

Άλλο, όπως για παράδειγμα ενδοδαπέδιο δίκτυο.

Ερώτημα 28 : Το σύστημα ψύξης της κατοικίας σας διαθέτει θερμοστάτη /ες:

Ο ορισμός του θερμοστάτη έχει ήδη δοθεί στο ερώτημα 17. Επιπρόσθετα εδώ καταγράφεται η θερμοκρασία στην οποία ρυθμίζεται ο θερμοστάτης, καθώς και το εάν χρησιμοποιείται συνήθως ή ως κύρια επιλογή η κατάσταση αυτόματης διατήρησης της θερμοκρασίας (auto mode). Επιλέγοντας αυτήν τη ρύθμιση το σύστημα ψύξης λειτουργεί σύμφωνα με τις ενδείξεις των αισθητήρων.

Ερώτημα 29 : Κάθε πότε κάνετε συντήρηση του συστήματος ψύξης:

Καταγράφεται η συχνότητα με την οποία συντηρείται το σύστημα ψύξης του νοικοκυριού.

Ερώτημα 30 : Κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, πόσους μήνες λειτουργήσε το σύστημα ψύξης της κατοικίας σας:

Αν και εξ' ορισμού η θερινή περίοδος διαρκεί πέντε μόνο μήνες το χρόνο, ενδέχεται να υπάρχουν απαντήσεις για 6 ή και περισσότερους μήνες λειτουργίας του συστήματος ψύξης για περιοχές που οι ανάγκες σε ψύξη διαρκούν μεγαλύτερη περίοδο, όπως για παράδειγμα, η νότια ηπειρωτική και νησιωτική χώρα.

Ερώτημα 31 : Κατά τους προαναφερθέντες μήνες:

31.1. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την ημέρα λειτουργούσε το σύστημα ψύξης:

31.2. Συνήθως ποιες περιόδους του εικοσιτετραώρου λειτουργούσε το σύστημα ψύξης:

Στο υποερώτημα 31.1. σημειώνεται κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την ημέρα λειτουργούσε το προαναφερθέν σύστημα ψύξης.

Στο υποερώτημα 31.2. σημειώνονται τα χρονικά διαστήματα του εικοσιτετραώρου κατά τα οποία λειτουργεί το σύστημα ψύξης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιολόγηση των ενεργειακών επιδόσεων και τη μείωση της κατανάλωσης είναι η ύπαρξη αξιόπιστων στοιχείων σχετικά με το είδος της ενέργειας που καταναλώνεται. Η συλλογή και καταγραφή αυτών των πληροφοριών είναι αναγκαία για τον ορισμό των τιμών βάσης και τη διαχείριση της χρήσης ενέργειας.

Ερώτημα 32: Ποιος είναι ο πάροχος ηλεκτρισμού στην κατοικία σας;

Η διαδικασία απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να ξεκίνησε το 2003, αλλά μόλις πρόσφατα ο Έλληνας οικιακός καταναλωτής απέκτησε τη δυνατότητα να αναζητά εναλλακτικό πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας. Το Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας ανήκει αποκλειστικά στη Δ.Ε.Η. η οποία υποχρεούται στην ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη διατήρηση της λειτουργικής και τεχνικής του αρτιότητας. Υπάρχουν, ωστόσο, ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ηλεκτρικού ρεύματος στην Ελλάδα και ενδεικτικά αναφέρονται η [Ε.Κ.3] Energa, η [Ε.Κ.4] Hellas Power κλπ.

Ερώτημα 32.1: Στον πιο πρόσφατο εκκαθαριστικό λογαριασμό που έχετε:

Τα αναλυτικά δεδομένα τα οποία σχετίζονται με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην κατοικία περιέχονται στον αντίστοιχο εκκαθαριστικό λογαριασμό που αποστέλλει ο κάθε πάροχος ηλεκτρικής ενέργειας. Συστήνεται η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τον πιο πρόσφατο εκκαθαριστικό λογαριασμό. Γενικά διευκρινίζεται ότι ενδεχομένως η περίοδος χρέωσης να διαφοροποιείται μεταξύ των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ., μηνιαία, τριμηνιαία, τετραμηνιαία κ.ο.κ.)

Επισημαίνεται ότι εφόσον ο πάροχος ηλεκτρισμού της κατοικίας είναι η ΔΕΗ, σημειώνεται και η ένταξη ή μη του νοικοκυριού στο «κοινωνικό τιμολόγιο». Το κοινωνικό τιμολόγιο προβλέπει χαμηλότερη χρέωση της ηλεκτρικής ενέργειας σε περιπτώσεις ευπαθών ομάδων καταναλωτών όπως είναι για παράδειγμα άτομα με χαμηλό εισόδημα, οι τρίτεκνοι, άτομα με αναπηρία και οι μακροχρόνιοι άνεργοι.

Όπως προαναφέρθηκε, με επιστολή τα νοικοκυριά έχουν ενημερωθεί για τη διενέργεια της έρευνας καθώς και για τους λογαριασμούς που θα πρέπει να έχουν στη διάθεση του ερευνητή.

Παράδειγμα Δ.Ε.Η.:

Η ορθή συμπλήρωση του πίνακα βάσει του εκκαθαριστικού λογαριασμού περιγράφεται στη συνέχεια για κατοικίες που έχουν ως πάροχο ηλεκτρισμού τη Δ.Ε.Η.

Το νυκτερινό τιμολόγιο αφορά χαμηλότερη χρέωση ηλεκτρικής ενέργειας για 8 ώρες το 24ωρο, με δύο βασικά ωράρια:

- α) το συνεχές ωράριο (23:00 - 07:00) που ισχύει για όλο το χρόνο και αφορά πελάτες που κάνουν χρήση νυκτερινού ηλεκτρικού ρεύματος πριν από το 1988, αλλά και νεότερους πελάτες ειδικών περιοχών και,
  - β) το μεικτό ωράριο το οποίο περιλαμβάνει το συνεχές ωράριο (23:00 - 07:00) που ισχύει από το Μάιο έως τον Οκτώβριο και το τμηματικό ωράριο (15:30 - 17:30 και 02:00 - 08:00) που ισχύει από το Νοέμβριο ως τον Απρίλιο για τους πελάτες που κάνουν χρήση νυκτερινού ηλεκτρικού ρεύματος μετά το 1988.
- Βεβαίως, στην έναρξη των ωραρίων μπορεί να υπάρχουν διαφοροποιήσεις, ανάλογα με την περιοχή.

Η αναφερόμενη **περίοδος** αναγράφεται στο πεδίο «ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ» (σημειωμένο με κόκκινο βέλος). Στο παράδειγμα είναι: 09/04/2010-02/12/2010

Η ημερήσια χρέωση αναγράφεται στο λογαριασμό, στο πεδίο «ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ» κάτω από την ένδειξη «ΠΑΓΙΑ ΧΡΕΩΣΗ» (αριθμός kWh –κιλοβατώραν επί κόστος κιλοβατώρας). Στο παράδειγμα είναι τα γινόμενα $1580 \times 0,08761 = 138,42$ και $904 \times 10,11165 = 100,93$ (σημειωμένα με κόκκινη ένδειξη). Στο ερωτηματολόγιο σημειώνεται το **άθροισμα** της κατανάλωσης με ημερήσια χρέωση.

Η νυκτερινή χρέωση στο λογαριασμό, αναγράφεται στο πεδίο «ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ» κάτω από την ένδειξη «ΠΑΓΙΑ ΧΡΕΩΣΗ ΝΥΚΤΑΣ» (αριθμός kWh –κιλοβατώραν επί κόστος κιλοβατώρας). Στο παράδειγμα είναι το γινόμενο $824 \times 0,05279 = 43,50$ (σημειωμένο με κόκκινη ένδειξη)

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΟΡΩΠΙΟΥ
Σ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ 6 194 00

ΟΝΟΜΑΜΟ - Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Πληροφορίες : 10500
Ελάβετες : 10506
Καταμέτρηση : 210 6020060

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ : Γ1Ν ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ (€) : 71,31

ΑΔΤ / ΑΦΜ :

Δ/ΝΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

Α/Α ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΛΑΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ
0044120108	03/12/2010	09/04/2010 - 02/12/2010	237		

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ		ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΕΩΣΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ (kWh) : 3308		1. ΕΘΝΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (€) : 113,38	
ΠΑΓΙΑ ΧΡΕΩΣΗ kWh 1580x0,08761€/kWh= 138,42 kWh 904x0,11165€/kWh= 100,93 ΠΑΓΙΑ ΧΡΕΩΣΗ ΝΥΚΤΑΣ kWh 824x0,05279€/kWh= 43,50		- ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ - Χρήση Δικτύου Μεταφοράς (€) : 18,37 - Επικουρικές Υπηρεσίες (€) : 1,36 - Λοιπές Επιβαρύνσεις (€) : 1,39 + ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ - Χρήση Δικτύου Διανομής (€) : 69,66 + ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ (€) : 21,61 <small>N.2773/99 αρθ. 29</small> + ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΑΠΕ (€) : 0,99 <small>N.2773/99 αρθ. 40</small>	
ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΑΠΕ (€) : 0,99 kWh 3308 x 0,00030 €/kWh		2. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΡΕΥΜΑΤΟΣ (€) : 223,90	
ΑΞΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ (€) : 337,28		ΑΞΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ (1+2) (€) : 337,28	
ΜΕΙΟΝ ΑΞΙΑ ΡΕΥΜ.ΕΝΑΝΤΙ -214,83 ΔΕΤΕ (N.2093/92) 1,59 ΕΦΚ (N.3336/05) 14,93 ΠΟΣΟ ΣΤΡΟΓΓ.ΠΡΟΗΓ/ΝΟΥ ΛΟΓ. -0,32 ΣΤΡΟΓΓ/ΣΗ ΠΛΗΡΩΤΕΟΥ ΠΟΣΟΥ -0,21			
ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ ΠΛΗΡΩΝΕΤΕ (€) 138,44			
ΦΠΑ 137,38 x 11% = 15,11			
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΦΠΑ (€) 153,55			

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΜΕΤΡΗΤΗ - ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ						
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΡΗΤΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΡΟΣΩ. kWh	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
	11	68977	66493	2484		2484
	12	22597	21773	824		824

ΣΥΜΦΩΝΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ (kVA) :	25	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ :	1	συνφ :	1,0000	ΧΡΕΟΣΤΕΑ ΖΗΤΗΣΗ (kW) :
-----------------------------------	----	-------------------------------	---	--------	--------	------------------------

3370147150010

Το πεδίο «ποσότητα σε kWh» του ερωτηματολογίου συμπληρώνεται σύμφωνα με τα στοιχεία που αναγράφονται στο λογαριασμό στο πεδίο «Ενδείξεις Μετρητή» (σημειωμένα με κόκκινα βέλη).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται τα κόστη που αφορούν σε :

- ο Ειδικό τέλος ΑΠΕ
- ο ΔΕΤΕ
- ο ΕΦΚ
- ο Χρήση Δικτύου Μεταφοράς
- Λοιπές επιβαρύνσεις
- ο Χρήση δικτύου διανομής
- ο Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (ΥΚΩ)
- ο Δημοτικά τέλη-Δημοτικό Φόρο, ΤΑΠ
- ο ΕΡΤ
- ο ποσά «έναντι» στρογγυλοποιήσεων καθώς και
- ο ο ΦΠΑ

Για το παράδειγμα ο πίνακας συμπληρώνεται ως ακολούθως:

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Περίοδος	Ποσότητα σε kWh	Δαπάνη σε €	Σας παρέχει ο εργοδότης σας με μειωμένη τιμή;
α1. Ποια ήταν η ποσότητα και πόση η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώσατε με χρήση του ημερήσιου τιμολογίου;	Από 09/04/2010 έως 02/12/2010	2484	239,35	ΝΑΙ ☐ _1 ΟΧΙ ☒ _2
α2. Ποια ήταν η ποσότητα και πόση η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώσατε με χρήση του νυκτερινού τιμολογίου;	Από 09/04/2010 έως 02/12/2010	824	43,50	

Υπενθυμίζεται ότι, για τις περιπτώσεις όπου το νοικοκυριό διαθέσει στον ερευνητή περισσότερους του ενός συνεχόμενους (χρονικά) εκκαθαριστικούς λογαριασμούς καλύπτοντας έτσι την χρονική περίοδο μέχρι και ενός

έτους τότε θα καταγραφεί η ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας τόσο σε ποσότητα καταναλισκόμενης ενέργειας (σε kWh) όσο και σε χρηματική δαπάνη (σε €) ως άθροισμα των αντίστοιχων ενδείξεων που αναφέρονται στους λογαριασμούς.

Παράδειγμα άλλου παρόχου (πρώην Aegean Power):

Η ορθή συμπλήρωση του πίνακα βάσει του εκκαθαριστικού λογαριασμού άλλου παρόχου, περιγράφεται στη συνέχεια για κατοικίες που έχουν ως πάροχο ηλεκτρισμού την πρώην Aegean Power, νυν Hellas Power και το πρόγραμμα HOME (π.χ. 1000), χωρίς διαθέσιμη Νυκτερινή χρέωση. (N*).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ					ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΛΑΤΗ	
Τύπος λογαριασμού: ΜΗΝΙΑΙΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΙΑΚΟΣ					Όνομα/Επωνυμία:	
Πακέτο: HOME					Διεύθυνση Αποστολής:	
ΚΥΚΛΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ		Επώνυμο:	
5	ΜΗΝΙΑΙΟΣ	28/06/2011 ΕΩΣ 28/07/2011	30		ΑΦΜ:	
1	ΕΦΚ/ΚΟΣ	28/02/2011 ΕΩΣ 15/07/2011	137		ΔΟΥ:	

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ		ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΕΩΣΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	
ΜΗΝΙΑΙΑ ΧΡΕΩΣΗ	5,00€	ΗΜΕΡΕΣ	ΟΡΓΟ I
ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΟΡΙΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ	545 kWh X 0,189€ = 103,01€	ΗΒΑΣΟΣ	120
ΑΓΣ (€)	545 kWh X 0,00195 €/kWh = 1,06€	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ	137
ΕΦΚ (€)	545 kWh X 0,0022 €/kWh = 1,20€	ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΟΡΙΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ	545 - 0=545kWh
		ΑΞΙΑ ΗΛ. ΡΕΥΜΑΤΟΣ	(137/120)x20+103,00 + 0,00 = 125,84€
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ 110,27€			

	ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Συντ. kWh	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
H*	32.491	31.946	545	1	545
N*					
Φ/Β*					

*H=ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΗΜΕΡΑΣ, N=ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΝΥΚΤΑΣ, Φ/Β=ΔΙΟΤΙΒΩΣΤΑΔΙΟ

Για το παράδειγμα ο πίνακας συμπληρώνεται ως ακολούθως:

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Περίοδος	Ποσότητα σε kWh	Δαπάνη σε €	Σας παρέχει ο εργοδότης σας με μειωμένη τιμή;
α1. Ποια ήταν η ποσότητα και πόση η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώσατε με χρήση του ημερήσιου τιμολογίου;	Από 28/02/2011 έως 15/07/2011	545	103.01	ΝΑΙ ☐ _1 ΟΧΙ ☒ _2
α2. Ποια ήταν η ποσότητα και πόση η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώσατε με χρήση του νυκτερινού τιμολογίου;	-	-	-	

Ερώτημα 32.2: Σε περίπτωση που δεν διαθέτετε λογαριασμό ηλεκτρικής ενέργειας, εκτιμήστε τη μέση δαπάνη για ηλεκτρικό ρεύμα τετραμηνίας (συμπεριλαμβανομένων φόρων και τελών).

Με το υποερώτημα 32.2 παρέχεται η δυνατότητα σε ερευνώμενα νοικοκυριά τα οποία δεν διαθέτουν πρόσφατο εκκαθαριστικό λογαριασμό να εκτιμήσουν, κατά προσέγγιση, τη μέση δαπάνη που καταβάλουν για ηλεκτρικό ρεύμα για ένα τετράμηνο.

Ερώτημα 33: Κατά τη χειμερινή περίοδο πληρώσατε κάποιο ποσό για πετρέλαιο θέρμανσης; Και

Ερώτημα 34: Κατά τη χειμερινή περίοδο πληρώσατε κάποιο ποσό για φυσικό αέριο με σκοπό τη θέρμανση χώρων;

Τα ερωτήματα, ως αφορούντα και τα δύο δαπάνη για αγορά ή κατανάλωση καυσίμου (πετρελαίου θέρμανσης ή φυσικού αερίου) αντιμετωπίζονται ακριβώς το ίδιο.

Το Φυσικό Αέριο σήμερα είναι το πλέον περιζήτητο καύσιμο εξαιτίας της υψηλής θερμογόνου δύναμης, της μειωμένης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και της αποδοτικής του καύσης. Θεωρείται η καθαρότερη πηγή ενέργειας μετά τις Ανανεώσιμες, λόγω της ποιότητας της καύσης του και της χαμηλής περιεκτικότητας των καυσαερίων του σε ρυπογόνες ουσίες. Έχει πλέον επικρατήσει ως το κατεξοχήν καύσιμο των πόλεων που θέλουν να σέβονται το περιβάλλον και τους πολίτες τους. Βρίσκει ευρύτατη εφαρμογή στο σπίτι για το μαγείρεμα και τη θέρμανση νερού και χώρων, στον κτιριακό τομέα για την κεντρική θέρμανση, στις μεταφορές και στις συγκοινωνίες, στη βιοτεχνία, στη βιομηχανία και στην ηλεκτροπαραγωγή. Ειδικά στην ηλεκτροπαραγωγή τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται μεγάλη διείσδυση του Φυσικού Αερίου. Με δεδομένο το δίκτυο μεταφοράς και διανομής εγκαθίστανται πολλές νέες μονάδες παγκόσμια, παράλληλα δε προγραμματίζεται η αντικατάσταση παλαιότερων ρυπογόνων μονάδων άλλων τεχνολογιών με Φ/Α.

Και τα δύο ερωτήματα απαντώνται με βάση τις αποδείξεις που διαθέτει το νοικοκυριό. Έτσι, οι πίνακες μπορούν να συμπληρωθούν με στοιχεία μίας απόδειξης χειμερινής περιόδου (πετρελαίου θέρμανσης ή φυσικού αερίου, αντίστοιχα), αλλά μπορεί –και είναι προτιμότερο- να καταγραφεί η συνολική δαπάνη για την αγορά ή κατανάλωση καυσίμου, σε ολόκληρη τη χειμερινή περίοδο.

Επισημαίνεται ότι, τα διαθέσιμα στοιχεία για τη δαπάνη του πετρελαίου θέρμανσης μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της κατοικίας, δηλαδή, άλλα στοιχεία διαθέτουν όσοι διαμένουν σε μονοκατοικία και άλλα όσοι διαμένουν σε πολυκατοικία, ενίοτε δε, διαφορές υπάρχουν και στον τρόπο υπολογισμού (και εκτύπωσης) των ειδοποιητηρίων πολυκατοικιών.

Προτεινόμενος τρόπος συλλογής δεδομένων ανά τύπο κατοικίας:

Εάν ο ερωτώμενος διαμένει σε μονοκατοικία :

Αρχικά, θα πρέπει να συμπληρωθεί και η στήλη (α) που αφορά στην περίοδο κατανάλωσης της συγκεκριμένης ποσότητας καυσίμου. Η καταγραφή της συνολικής ποσότητας πετρελαίου θέρμανσης σε lt, στήλη (β), και της συνολικής δαπάνης που απαιτήθηκε για την αγορά της συγκεκριμένης ποσότητας σε €, στήλη (ε1), πρέπει να πραγματοποιηθεί από τα αντίστοιχα παραστατικά αγοράς (π.χ. τιμολόγια ή αποδείξεις λιανικής πώλησης, εάν πρόκειται για πετρέλαιο θέρμανσης και ο λογαριασμός που έχει αποστείλει η αρμόδια Εταιρία Παροχής Αερίου και τα οποία αντιπροσωπεύουν την πραγματική ποσότητα που καταναλώθηκε για θέρμανση).

Επισημαίνεται μία σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ πετρελαίου θέρμανσης και φυσικού αερίου η οποία οφείλεται στο διαφορετικό τρόπο χρέωσής τους. Στην περίπτωση του πετρελαίου θέρμανσης η ποσότητα προπληρώνεται, ενώ στο φυσικό αέριο η δαπάνη χρεώνεται αφού πρώτα καταναλωθεί η συγκεκριμένη ποσότητα καυσίμου. Επομένως, στην περίπτωση του πετρελαίου θέρμανσης είναι σημαντικό να ξεκαθαριστεί ότι η ποσότητα που καταγράφεται στη στήλη (β) είναι η ποσότητα αυτή που καταναλώθηκε πραγματικά την εξεταζόμενη περίοδο.

Ωστόσο, επειδή για το πετρέλαιο θέρμανσης δεν είναι πάντα εφικτό να γνωρίζει κάποιος τα λίτρα που έχουν περισσέψει στη δεξαμενή ώστε να τα αφαιρέσει, αλλά και το ποσό που αντιστοιχεί σε αυτά ώστε να κάνει την ανάλογη αφαίρεση από το συνολικό ποσό της δαπάνης προτείνεται εάν ο πίνακας του ερωτήματος 33 συμπληρωθεί με βάση διαθέσιμες αποδείξεις, να καταχωρηθούν στις στήλες οι πληροφορίες των αποδείξεων χωρίς να γίνουν αφαιρέσεις λίτρων και ποσού.

Εάν ο ερωτώμενος διαμένει σε πολυκατοικία με κεντρικό σύστημα θέρμανσης :

Η συλλογή των δεδομένων θα γίνει από τα ειδοποιητήρια-εξοφλητήρια κοινοχρήστων στα οποία υφίστανται χρέωσεις σχετικά με την αγορά ή την κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης ή φυσικού αερίου και για συγκεκριμένους μήνες της χειμερινής περιόδου.

Ειδικότερα, στις πολυκατοικίες με κεντρικό σύστημα θέρμανσης είναι δυνατόν να υπάρχει:

- ο Σύστημα με αυτονομία. Σε περίπτωση που το διαμέρισμα διαθέτει αυτονομία τότε συμπληρώνεται το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε **μόνο** για αυτόνομη θέρμανση (μη συμπεριλαμβανομένων παγίων και ειδικών εξόδων θέρμανσης) από το συγκεκριμένο διαμέρισμα.
- ο Σύστημα χωρίς αυτονομία. Στην περίπτωση που το διαμέρισμα δε διαθέτει αυτονομία συμπληρώνεται το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε από το νοικοκυριό για θέρμανση.

Το πεδίο που θα πρέπει να συμπληρωθεί υποχρεωτικά είναι η συνολική δαπάνη που χρεώθηκε και αναλογεί στο συγκεκριμένο διαμέρισμα (στήλη ε1).

Επιπρόσθετα, πρέπει στην περίπτωση διαμερίσματος με κεντρικό σύστημα θέρμανσης και αυτονομία να καταγραφούν τα παρακάτω:

⇒Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος αυτόνομης θέρμανσης του νοικοκυριού / διαμερίσματος (στήλη γ)

⇒Η συνολική δαπάνη για αυτόνομη θέρμανση για το σύνολο της πολυκατοικίας (στήλη ε2)

Τέλος, για πολυκατοικία με κεντρικό σύστημα θέρμανσης ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι συστήματος αυτονομίας πρέπει να συμπληρωθεί το στήλη δ με τη συνολική επιφάνεια του διαμερίσματος που θερμαίνεται, η οποία δηλώνεται ως χιλιοστά διαμερίσματος.

Διευκρίνιση

Το πάγιο θέρμανσης χρεώνεται σε όλα τα διαμερίσματα, ανεξάρτητα από το εάν γίνει χρήση του συστήματος θέρμανσης και υπολογίζεται αποκλειστικά με βάση τα χιλιοστά θέρμανσης. Αυτό γίνεται εξαιτίας του γεγονότος ότι όταν ένα διαμέρισμα είναι κενό και δεν θερμαίνεται, αυτόματα επηρεάζει και τα γειτονικά διαμερίσματα διότι αυτά έχουν απώλειες θέρμανσης λόγω ύπαρξης μη θερμαινόμενων γειτνιαζόντων χώρων, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμου (δηλαδή το μη θερμαινόμενο διαμέρισμα λειτουργεί ως ψυχρή μάζα απορροφώντας θερμότητα από τα γειτονικά διαμερίσματα). Επίσης, κατά τη μελέτη θέρμανσης της οικοδομής το κεντρικό σύστημα θέρμανση (π.χ. λέβητας/καυστήρας) που έχει εγκατασταθεί έχει διαστασιολογηθεί έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες συγκεκριμένου αριθμού διαμερισμάτων. Όταν λιγότερα διαμερίσματα χρησιμοποιούν το σύστημα κεντρική θέρμανσης, τότε αυτό για να λειτουργήσει καταναλώνει περισσότερο καύσιμο από ότι θα καταναλώνε σε περίπτωση που όλα τα διαμερίσματα θερμαινόταν.

Ερώτημα 35: Πληρώσατε κάποιο ποσό για φυσικό αέριο για άλλη χρήση (π.χ. μαγείρεμα, ζεστό νερό κλπ.), εκτός θέρμανσης;

Η χρήση του φυσικού αερίου δεν είναι αποκλειστικά για θέρμανση. Έτσι, το ερώτημα καταγράφει την κατανάλωση φυσικού αερίου που προορίζεται για ή και για άλλες χρήσεις όπως το μαγείρεμα, το ζεστό νερό, κλπ. Τα αναλυτικά δεδομένα τα οποία αφορούν την κατανάλωση φυσικού αερίου στην κατοικία για άλλη χρήση εκτός της θέρμανσης περιέχονται στον αντίστοιχο εκκαθαριστικό λογαριασμό που αποστέλλει ο πάροχος φυσικού αερίου σε μηνιαία βάση ή ανά δίμηνο.

Για παράδειγμα είναι δυνατόν διαμέρισμα σε πολυκατοικία με κεντρική θέρμανση (κεντρικός μετρητής φυσικού αερίου, πληρωμή μέσω κοινοχρήστων) να διαθέτει μετρητή (άρα και λογαριασμό κατανάλωσης φυσικού αερίου) για καταναλώσεις όπως μαγείρεμα (κουζίνα φυσικού αερίου) και παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (επίτοιχο ανεξάρτητο λέβητα).

Η ερώτηση απαντάται μόνο από νοικοκυριά που διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές για το φυσικό αέριο που καταναλώνεται για θέρμανση και για άλλες χρήσεις. Στους διαθέσιμους λογαριασμούς κατανάλωσης φυσικού αερίου θα πρέπει να είναι ξεχωριστά καταγεγραμμένα τα δεδομένα για τις λοιπές χρήσεις.

Ερώτημα 36: Κατά τη χειμερινή περίοδο, πληρώσατε κάποιο ποσό για θερμική ενέργεια (τηλεθέρμανση);

Ως τηλεθέρμανση ορίζεται η παροχή θερμικής ενέργειας, η οποία παράγεται κατά τη λειτουργία θερμοηλεκτρικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, υπό μορφή ζεστού νερού μέσω ενός δικτύου αγωγών σε κτήρια πόλεων που βρίσκονται κοντά στις μονάδες.

Προσοχή: Το ερώτημα ισχύει μόνο για περιοχές με υφιστάμενο δίκτυο τηλεθέρμανσης και οι οποίες μέχρι και τον Μάιο 2011 ήταν οι: Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο, Φιλώτα Λακκιά (Δυτική & Κεντρική Μακεδονία), Σέρρες (Αν. Μακεδονία), Μεγαλόπολη (Πελοπόννησος).

Τα αναλυτικά δεδομένα τα οποία αφορούν στην κατανάλωση θερμικής ενέργειας από σύστημα τηλεθέρμανσης, ποσότητα σε MWh & δαπάνη σε €, περιέχονται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό που αποστέλλει ο πάροχος θερμικής ενέργειας για την αντίστοιχη χρονική περίοδο.

Προσοχή: Θα πρέπει να καταγράφονται οι δαπάνες για την κατανάλωση θερμικής ενέργειας μη συμπεριλαμβανομένων παγίων, τελών, ΦΠΑ και λοιπών χρεώσεων-επιβαρύνσεων.

Ερώτημα 37: Κατά τη χειμερινή περίοδο, πληρώσατε κάποιο άλλο ποσό για καύσιμα κεντρικής ή ατομικής θέρμανσης ή μαγειρέματος (π.χ. κηροζίνη, υγραέριο, καυσόξυλα, πυρηνά, λιγνίτη κλπ), ή μήπως πήρατε δωρεάν καύσιμα (χωρίς πληρωμή από δικό σας κατάστημα, από τον εργοδότη σας, από δική σας παραγωγή);

Τα αναλυτικά δεδομένα τα οποία αφορούν την κατανάλωση καυσίμων (ποσότητα & δαπάνη σε €) αναφέρονται στα αντίστοιχα παραστατικά κατά την αγορά τους. Η καταγραφή των συγκεκριμένων καυσίμων πρέπει να αναφέρονται στη χειμερινή περίοδο.

Οποιαδήποτε ποσότητα καυσίμου αγοράστηκε θα καταχωρείται στο πεδίο (γ) και η αντίστοιχη δαπάνη θα καταχωρείται στο πεδίο (ε). Σε περίπτωση όπου υπάρχει ποσότητα καυσίμου η οποία δεν αγοράστηκε (π.χ. καυσόξυλα από δικό του κτήμα) τότε η ποσότητα αυτή θα συμπληρωθεί στο πεδίο (δ).

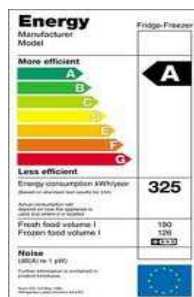
Ειδικότερα ως προς τα είδη καυσίμων του ερωτήματος διευκρινίζεται ότι:

- ο Η κηροζίνη παράγεται κατά τη διύλιση του αργού πετρελαίου και χρησιμοποιείται τόσο ως καύσιμο κινητήρων όσο και ως καύσιμο θέρμανσης. Ως ορολογία χρησιμοποιείται ευρύτερα και ο όρος φωτιστικό πετρέλαιο.
- ο Το υγραέριο είναι μίγμα υδρογονανθράκων το οποίο παράγεται κατά τη διύλιση του αργού πετρελαίου. Χρησιμοποιείται τόσο ως καύσιμο κινητήρων όσο και ως καύσιμο θέρμανσης, ενώ είναι γνωστό και με τον όρο γκάζι.
- ο Το πυρηνόξυλο είναι το ξηρό υπόλειμμα της πυρηνάς, παράγεται ως παραπροϊόν κατά την επεξεργασία της ελιάς και χρησιμοποιείται σαν καύσιμο θέρμανσης.
- ο Ο λιγνίτης, χρησιμοποιείται συνήθως σε λέβητες στερεών καυσίμων

ΜΑΓΕΙΡΕΜΑ

Ερώτημα 38: Τι είδους συσκευές διαθέτει η κατοικία σας για μαγείρεμα;

Το νοικοκυριό ερωτάται για κάθε είδους συσκευή την οποία διαθέτει και χρησιμοποιεί για μαγείρεμα. Θετική απάντηση καταχωρίζεται στην πρώτη στήλη, ενώ στη συνέχεια καταχωρίζεται η ηλικία της συσκευής σε τάξεις μεγέθους, η συχνότητα χρήσης της και η ενεργειακή κλάση (για ορισμένες μόνο συσκευές του πίνακα). Ειδικότερα για συσκευές που χρησιμοποιεί καθημερινά το νοικοκυριό (κωδικός 1 στη «Συχνότητα χρήσης») θα πρέπει, κατά προσέγγιση να καταγραφούν και οι ώρες χρήσης ανά ημέρα, ενώ καταγράφεται η μάρκα ή και το μοντέλο των συσκευών για τις οποίες δεν είναι γνωστή η ενεργειακή κλάση.

Διευκρινίζεται ότι **ενεργειακή κλάση** μιας συσκευής είναι η κατάταξη μιας συσκευής σε μια κλίμακα από Α έως G, η οποία απεικονίζει την ενεργειακή της αποδοτικότητα. Αναφορικά με την κλίμακα, το Α αντιπροσωπεύει την ενεργειακά αποδοτικότερη κλάση, ενώ το G την ενεργειακά λιγότερο αποδοτική.

Η καταγραφή της ενεργειακής κλάσης της κάθε συσκευής μπορεί να γίνει από το αντίστοιχο εγχειρίδιο χρήσης που παρέχεται από τον κατασκευαστή, εάν αυτό είναι διαθέσιμο (σχετικό υπόδειγμα παρατίθεται παραπλευρώς).

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να καταγραφεί η ενεργειακή κλάση πρέπει να συμπληρωθεί η μάρκα και το μοντέλο, η οποία συνήθως αναγράφεται πάνω στη συσκευή. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να αναζητηθεί είτε το εγχειρίδιο χρήσης ή τα παραστατικά αγοράς καθώς και τα έγγραφα εγγυήσεων της συσκευής. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η καταγραφή του μοντέλου της συσκευής, θα πρέπει κατ' ελάχιστον να συμπληρώνεται η μάρκα αυτής. Δυσκολία καταγραφής, ωστόσο, εμφανίζεται στην περίπτωση των εντοιχισμένων συσκευών, οπότε εάν δεν είναι γνωστή η μάρκα αφήνεται το πεδίο κενό.

Ερώτημα 39: Ηλεκτρικές συσκευές: Πλήθος και εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης αυτών (σε ώρες)

Το νοικοκυριό ερωτάται για συγκεκριμένες ηλεκτρικές συσκευές –**πλην** αυτών που χρησιμοποιούνται για μαγείρεμα και έχουν καταγραφεί στο προηγούμενο ερώτημα– που διαθέτει και χρησιμοποιεί. Θετική απάντηση καταχωρίζεται στην πρώτη στήλη, ενώ στη συνέχεια καταχωρίζεται το πλήθος των συσκευών που διαθέτει, η ηλικία της συσκευής (ή των συσκευών εάν πρόκειται για τηλεοράσεις, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, περιφερειακές συσκευές και συσκευές internet) σε τάξεις μεγέθους, η ενεργειακή κλάση (για ορισμένες μόνο συσκευές του πίνακα) καθώς και πληροφορίες για τη χρήση ορισμένων από αυτές. Η χρήση καταγράφεται σε φορές την εβδομάδα ή ώρες την εβδομάδα. Ειδικότερα για συσκευές που δεν είναι γνωστή η ενεργειακή κλάση στην προτελευταία στήλη καταγράφεται η μάρκα ή και το μοντέλο.

Η καταγραφή της ενεργειακής κλάσης της κάθε συσκευής μπορεί να γίνει από το αντίστοιχο εγχειρίδιο χρήσης που παρέχεται από τον κατασκευαστή. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να καταγραφεί η ενεργειακή κλάση πρέπει να συμπληρωθεί η μάρκα/μοντέλο, η οποία συνήθως αναγράφεται πάνω στη συσκευή. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να αναζητηθεί είτε το εγχειρίδιο χρήσης ή τα παραστατικά αγοράς της.

Διευκρίνιση:

Το Αστéρι Ενέργειας “Energy Star” είναι σήμα ποιότητας που φέρουν οι ηλεκτρονικές συσκευές οι οποίες πληρούν ορισμένες προδιαγραφές ενεργειακής απόδοσης. (συσκευές χαμηλής κατανάλωσης). Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθιερώσει το σήμα “ENERGY STAR” για συσκευές εξοπλισμού γραφείων στα πλαίσια συμφωνίας με τις ΗΠΑ. Το εγχειρίδιο χρήσης που παρέχεται από τον κατασκευαστή αναφέρει εάν μια συσκευή φέρει το συγκεκριμένο σήμα ποιότητας.

Για τις ανάγκες του ερωτηματολογίου: Σε περίπτωση όπου ηλεκτρονική συσκευή φέρει το σήμα Αστéρι Ενέργειας “Energy Star”, τότε στη στήλη «Ενεργειακή κλάση» σημειώνεται ως «Α».

Ερώτημα 40: Συνηθίζετε να διατηρείτε τις ηλεκτρονικές σας συσκευές, σε κατάσταση αναμονής (standby mode) όταν δεν τις χρησιμοποιείτε;

Σε κατάσταση αναμονής, όταν δεν λειτουργούν, βρίσκονται οι συσκευές όταν δεν τις κλείσουμε από τον κεντρικό διακόπτη ή δεν τις βγάλουμε από την πρίζα.

Οι εικόνες παραπλευρώς παραστατικά δείχνουν τότε μία συσκευή βρίσκεται σε standby mode.

Απάντηση «**πάντα**» θα δοθεί για όσους πάντα διατηρούν τις ηλεκτρονικές τους συσκευές σε standby mode, «**ποτέ**» για όσους πάντα τις κλείνουν από τον κεντρικό διακόπτη ή τις βγάζουν από την

πρίζα όταν δεν τις χρησιμοποιούν, ενώ «**όταν είστε σπίτι**» θα απαντήσουν όσοι όταν είναι σπίτι τους διατηρούν τις συσκευές σε standby mode ενώ όταν απουσιάσουν για λίγο (στην εργασία τους, για ψώνια, κλπ.) ή για περισσότερο (π.χ. για ταξίδι) τις κλείνουν.

ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Οι ανάγκες φωτισμού στην καθημερινή μας ζωή απαιτούν σημαντικά ποσά ενέργειας. Ο σωστός σχεδιασμός του τεχνητού φωτισμού, η αξιοποίηση του φυσικού φωτισμού, η χρήση λαμπτήρων υψηλής απόδοσης και χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης, η επιλογή κατάλληλων φωτιστικών σωμάτων και η σωστή συντήρησή τους αποτελούν μόνο μερικά μέτρα για εξοικονόμηση ενέργειας στο φωτισμό.

Ερώτημα 41: Ποιους από τους ακόλουθους τύπους λαμπτήρων χρησιμοποιείτε στην κατοικία σας;

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για φωτισμό εξαρτάται από την ισχύ των λαμπτήρων (watt) και το χρόνο λειτουργίας τους. Για το λόγο αυτό το ερώτημα καταγράφει ανά δωμάτιο / χώρο της κατοικίας το σύνολο των λαμπτήρων που υπάρχουν καθώς και συνολικά την ισχύ τους.

Για κάθε τύπο λαμπτήρα εκτός από εικόνα, που διευκολύνει την καταγραφή, σημειώνονται και τα κάτωθι:

1. **Λαμπτήρες πυρακτώσεως:** Οι λαμπτήρες πυρακτώσεως λειτουργούν όταν θερμαίνεται το μεταλλικό νήμα από βολφράμιο με τη βοήθεια ηλεκτρικού ρεύματος απουσία οξυγόνου. Το νήμα αναπτύσσει υψηλή θερμοκρασία και ακτινοβολεί φως, ενώ παράλληλα εκπέμπεται και θερμότητα. Υπάρχουν οι διαφανείς και οι γάλακτος.

2. **Λαμπτήρες αλογόνου χαμηλής ισχύος:** Οι λαμπτήρες αλογόνου ότι περιέχουν μικρή ποσότητα ιωδίου (ή βρωμίου), το γυαλί τους είναι από χαλαζία και αναπτύσσουν πολύ υψηλότερη θερμοκρασία νήματος.

3. **Λαμπτήρες αλογόνου υψηλής ισχύος:** Λαμπτήρες όπως και στην προηγούμενη περίπτωση υψηλής όμως ισχύος, μεγαλύτερης από 70W.

4. **Λαμπτήρες φθορισμού:** Οι λαμπτήρες φθορισμού είναι λαμπτήρες ηλεκτρικής εκκένωσης σε ατμούς υδραργύρου χαμηλής πίεσης. Αποτελούνται από γυάλινο σωλήνα ο οποίος είναι εσωτερικά επικαλυμμένος με φθορίζουσα ουσία, περιέχει μία μικρή ποσότητα υδραργύρου και στα άκρα του έχει από ένα ζεύγος ηλεκτροδίων που καταλήγει εσωτερικά σε ένα χοντρό νήμα από βολφράμιο.

5. **Λαμπτήρες οικονομικοί (συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού):** Οι συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού είναι λαμπτήρες φθορισμού οι οποίοι έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καταλαμβάνουν τον ελάχιστο δυνατό χώρο και να έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή επιφάνεια ακτινοβολίας στο χώρο. Συχνά αναφέρονται και ως «οικονομικοί» ή λαμπτήρες «εξοικονόμησης ενέργειας».

6. **Λαμπτήρες LED:** Οι λαμπτήρες LED παράγουν φως όταν ρεύμα κατάλληλης έντασης εισέλθει από μια κρυσταλλοδίοδο (ημιαγωγός). Μπορεί να έχουν διάφορα σχήματα.

Αναφέρεται ότι στην αγορά υπάρχουν και άλλες κατηγορίες λαμπτήρων οι οποίοι όμως δε χρησιμοποιούνται ευρύτερα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι λαμπτήρες ατμών νατρίου χαμηλής πίεσης, οι λαμπτήρες ατμών νατρίου υψηλής πίεσης, οι λαμπτήρες ατμών υδραργύρου υψηλής πίεσης, οι λαμπτήρες ατμών υδραργύρου με μεταλλικά αλογονίδια κα.

Όπως προαναφέρθηκε, στόχος είναι να καταγραφούν οι λαμπτήρες και η ισχύς τους ανά δωμάτιο / χώρο, ωστόσο όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, θα καταχωρείται στις τελευταίες στήλες, έστω και κατά προσέγγιση, ο συνολικός αριθμός λαμπτήρων όλων των δωματίων / χώρων ανά τύπο καθώς και η συνολική τους ισχύ.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο ερωτώμενος δεν γνωρίζει σε ποια από τις υφιστάμενες κατηγορίες να κατατάξει κάποιους λαμπτήρες, τότε προτείνεται να καταγραφούν στην κατηγορία «Άλλος τύπος, δηλαδή:» τόσο ο τύπος (όπως τον δηλώσει ο ερωτώμενος) όσο και ο αριθμός τους. Τέτοιο παράδειγμα αποτελούν οι λαμπτήρες G9 οι οποίοι ανήκουν στην κατηγορία των λαμπτήρων αλογόνου και ανάλογα με την ισχύ τους (μικρότερη ή μεγαλύτερη των 70 W) κατατάσσονται αντίστοιχα στις κατηγορίες αλογόνου χαμηλής ισχύος ή αλογόνου υψηλής ισχύος. Εάν δεν είμαστε σίγουροι σε ποια κατηγορία ανήκουν τότε θα έπρεπε να δηλωθούν στην κατηγορία «Άλλο» ως λαμπτήρες G9.

Τέλος, σε περίπτωση κατά την οποία ο ερωτώμενος δεν γνωρίζει τον ακριβή τύπο των λαμπτήρων που χρησιμοποιούνται τότε συστήνεται να καταγραφεί ανά διαμέρισμα / χώρο, στο οποίο βρίσκονται, ο συνολικός αριθμός τους στην κατηγορία «Άλλος τύπος, δηλαδή:» με μικρή περιγραφή.

ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Η ενεργειακή αποδοτικότητα ενός κτιρίου δεν προκύπτει μόνο από τις θερμομονωτικές ιδιότητες των τοίχων, της στέγης και των παραθύρων και τον τύπο μόνωσης της κατοικίας. Η σύγχρονη και έξυπνη τεχνολογία ελέγχου παρέχει σημαντικές δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας.

Τα ερωτήματα που ακολουθούν αναφέρονται σε συστήματα ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών που έχουν εφαρμογή στην κατοικία.

Ερώτημα 42: Υπάρχουν στην κατοικία σας:

Ερώτημα 42.1. : Συστήματα σκίασης:

Η αποτελεσματική σκίαση είναι προϋπόθεση στο χώρο που ζούμε και εργαζόμαστε. Τα συστήματα σκίασης παρέχουν ασφάλεια σε δυνατούς ανέμους, βελτιστοποίηση κλιματικών παραμέτρων στο εσωτερικό του κτιρίου, διαχείριση ενέργειας με περιορισμό χρήσης τεχνητού φωτισμού, κλιματισμού και θέρμανσης, διαχείριση αντηλιάς κ.ά.

Καταγράφεται η ύπαρξη τέντας, πέργκολας, πατζουριών (κάθε τύπου) ή άλλων συστημάτων σκίασης όπως για παράδειγμα οι περσίδες.

Ερώτημα 42.2. : Ανεμιστήρας οροφής / δαπέδου:

Καταγράφεται η ύπαρξη και χρήση ανεμιστήρων τους θερινούς μήνες, είτε πρόκειται για τους συνηθισμένους ανεμιστήρες δαπέδου είτε για ανεμιστήρες οροφής.

Οι ανεμιστήρες οροφής είναι μια σαφώς φιλικότερη προς το περιβάλλον και οικονομικότερη -έναντι του κλιματιστικού- λύση δροσίσιμου, που κερδίζει έδαφος τα τελευταία χρόνια.

Έναντι των ανεμιστήρων δαπέδου, θεωρούνται ως πιο αποτελεσματικοί γιατί έχουν την ικανότητα να αναδεύουν κατακόρυφα τα ψυχρά και θερμά ρεύματα αέρα μέσα στο δωμάτιο.

Θα καταγραφεί ο αριθμός συνολικά των ανεμιστήρων όλων των τύπων, κατά προσέγγιση, η συνολική ισχύς τους σε kW καθώς και τα τετραγωνικά των επιφανειών που συνολικά δροσιζουν.

Τα υποερωτήματα «πόσους μήνες λειτούργησε ο ανεμιστήρας οροφής/ δαπέδου» και «κατά μέσο όρο, πόσες ώρες το μήνα λειτουργούσε ο ανεμιστήρας τους προαναφερθέντες μήνες» θα συμπληρωθούν για έναν μόνο ανεμιστήρα, ο οποίος θα πρέπει να είναι αυτός που χρησιμοποιήθηκε περισσότερο / συχνότερα.

Ερώτημα 42.3. : Εσωτερικό αίθριο:

Στον τόπο μας, οι άνθρωποι μπορούν εύκολα να ζήσουν στο υπαίθριο, αφού οι θερμοκρασιακές μεταβολές δεν είναι μεγάλες και το εύκρατο κλίμα επιτρέπει για μεγάλο χρονικό διάστημα του έτους πολλές από τις εργασίες να γίνονται έξω από το σπίτι. Σήμερα, οι συνθήκες έχουν αλλάξει - ο τρόπος ζωής στις πόλεις είναι διαφορετικός, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ηχητική όχληση, αλλά και τα υλικά δόμησης δεν μας επιτρέπουν να χαιρόμαστε άμεσα τον «υπαίθριο βίο». Η ανάγκη αυτή του σύγχρονου ανθρώπου ικανοποιείται έμμεσα με τη διαφάνεια μεταξύ κελύφους και περιβάλλοντος, με την κατασκευή εσωτερικών αίθριων, είτε αυτά είναι με σταθερή γυάλινη οροφή είτε με ανοιγόμενα.

Ερώτημα 42.4. : Ηλιακός χώρος (βιοκλιματικό θερμοκήπιο):

Ηλιακός χώρος είναι ένας κλειστός χώρος που ενσωματώνεται σε νότια τμήματα του κτιριακού κελύφους και περιβάλλεται από υαλοστάσια με αποτέλεσμα η ηλιακή θερμότητα από το θερμοκήπιο να μεταφέρεται στους κυρίως χώρους του κτιρίου μέσω ανοιγμάτων ή και να διαπερνά τον τοίχο. Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός του εν λόγω χώρου έχει γίνει λαμβάνοντας υπόψη το κλίμα της περιοχής και στοχεύει στην εξασφάλιση των απαραίτητων εσωκλιματικών συνθηκών (θερμική και οπτική άνεση, ποιότητα αέρα) με την

Ερώτημα 42.5. : Φυτεμένο δώμα:

Φυτεμένο δώμα είναι ένας χώρος πρασίνου επάνω στην οροφή ενός κτιρίου. Πρόκειται για μία εξαιρετικά οικονομική και άκρως φιλική προς το περιβάλλον επιλογή. Οι φυτεμένες οροφές αποτελούνται από ένα στρώμα βλάστησης, το οποίο αναπτύσσεται σε ειδικά διαμορφωμένο επίπεδο, συνήθως επάνω σε μια επίπεδη οροφή (δώμα).

Το καλοκαίρι το φυτεμένο δώμα εμποδίζει την ηλιακή ακτινοβολία να φθάσει στο κτιριακό κέλυφος, μέσω της σκιάς που δημιουργούν τα φυτά στην επιφάνειά του. Εν γένει το φυτεμένο δώμα συνεισφέρει στη δημιουργία ήπιων συνθηκών στους χώρους πάνω από τους οποίους τοποθετείται.

Ερώτημα 42.6. : Αυτόματα συστήματα ελέγχου για εξοικονόμηση ενέργειας:

Η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση βελτιστοποιημένων συστημάτων ελέγχου σχετικά περιορισμένου κόστους. Ένα σύγχρονο και αποδοτικό σύστημα ελέγχου και διαχείρισης κτιρίου έχει σημαντική συμβολή στην αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων. Παρέχει δοκιμασμένες και εκτενώς ελεγμένες λειτουργίες ελέγχου, οι οποίες πληρούν τις αυστηρότερες απαιτήσεις όσον αφορά στην ενεργειακή απόδοση.

- **Ολοκληρωμένο σύστημα ενεργειακού ελέγχου κτιρίου:** Ένα ολοκληρωμένο σύστημα ενεργειακού ελέγχου κτιρίου προορίζεται για τον έλεγχο και επιτήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων κλιματισμού, θέρμανσης, φωτισμού, μέσω της ακριβούς καταγραφής της καταναλισκόμενης ενέργειας και των παραμέτρων διαβίωσης, με στόχο τη μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Ανιχνευτές κίνησης (για ενεργοποίηση εσωτερικού τεχνητού φωτισμού):** Οι ανιχνευτές κίνησης στοχεύουν στην αυτόματη ενεργοποίηση συστημάτων φωτισμού μόνο κατά τη διέλευση ατόμων μέσω κατάλληλων αισθητήρων.

- **Αντιστάθμιση στο σύστημα καυστήρα / λέβητα:**

Οι συσκευές αντιστάθμισης στο σύστημα λέβητα/καυστήρα ρυθμίζουν την αποτελεσματική και οικονομική λειτουργία του βάσει μιας συγκεκριμένης θερμοκρασίας (εξωτερικού ή εσωτερικού χώρου).

- **Θερμοστατικές βαλβίδες**

Οι θερμοστατικές βαλβίδες χρησιμοποιούνται κυρίως σε λέβητες στερεών καυσίμων έτσι ώστε να διασφαλίσουν την ασφαλή του λειτουργία και την αποφυγή ατμοποίησης σε περίπτωση όπου η θερμοκρασία του νερού υπερβεί τους 100 °C. Όταν η θερμοκρασία πλησιάσει τους 100 °C οι βαλβίδες μεταφέρουν μια ποσότητα θερμού νερού εκτός της εγκατάστασης και την αντικαθιστούν με αντίστοιχη ποσότητα ψυχρού νερού από το ανοικτό δοχείο διαστολής μειώνοντας έτσι τη θερμοκρασία.

Ερώτημα 43 : Έχετε διενεργήσει Ενεργειακή Επιθεώρηση για την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης στην κατοικία σας;

ΧΡΗΣΗ: ☐ Κτίριο ☐ Τμήμα κτιρίου ☐ Αριθμός ιδιοκτησίας (για τμήμα κτιρίου): ..... Κλιματική ζώνη: ..... Διεύθυνση: Τ.Κ. .... Πόλη: ..... Έτος κατασκευής: ..... Συνολική επιφάνεια (m ²): ..... Όνομα ιδιοκτήτη:		Αρ. Πρωτ.: ..... (Φωτογραφία κτιρίου)
ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ		
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (ως ποσοστό κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιρίου αναφοράς) ΜΗΔΕΛΜΑΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ A+ ≤ 0,33RR 0,33RR < A ≤ 0,5RR 0,5RR < B+ ≤ 0,75RR 0,75RR < B ≤ 1,0RR 1,0RR < C ≤ 1,41RR 1,41RR < D ≤ 1,82RR 1,82RR < E ≤ 2,27RR 2,27RR < F ≤ 2,73RR 2,73RR ≤ H	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ [kWh/(m ² ·έτος)]	←
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΤΙΡΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ [kWh/(m ² ·έτος)]: ..... ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ανά m ² θερμαινόμενης επιφάνειας [kWh/(m ² ·έτος)]: ..... B ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ανά m ² θερμαινόμενης επιφάνειας [kgCO ₂ /m ² ·έτος]: ..... ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ανά m ² θερμαινόμενης επιφάνειας [kWh/(m ² ·έτος)]: ..... ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ανά m ² θερμαινόμενης επιφάνειας [kWh/(m ² ·έτος)]: ..... ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ανά m ² θερμαινόμενης επιφάνειας [kgCO ₂ /m ² ·έτος]:		

Ενεργειακή επιθεώρηση είναι η διαδικασία εκτίμησης των πραγματικών καταναλώσεων ενέργειας, των παραγόντων που τις επηρεάζουν καθώς και των μεθόδων βελτίωσης για την εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα. Η όλη διαδικασία έχει φτιαχτεί έτσι ώστε η ενεργειακή επιθεώρηση να είναι μια ουσιαστική επιθεώρηση αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος της χώρας και να μην είναι μια τυπική και γραφειοκρατική διαδικασία.

Οι ενεργειακές επιθεωρήσεις διενεργούνται από τους ενεργειακούς επιθεωρητές οι οποίοι έχουν σχετική άδεια από το ΥΠΕΚΑ και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών σύμφωνα με το ΠΔ 100/2010(ΦΕΚ 177/Α/6.10.2010). Η έκδοση πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης κτιρίου θα είναι υποχρεωτική από 9 Ιανουαρίου 2011 για κάθε πώληση ή μίσθωση κτιρίου ή μέρους αυτού.

Η ενεργειακή κατάταξη της κατοικίας, προκύπτει από το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης και συμβολίζεται με τα γράμματα A – H, ενώ υπάρχει και η κατηγορία A+.

Ερώτημα 44 : Έχετε ενταχθεί στο πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον»;

Πρόκειται για ένα Πρόγραμμα του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που απευθύνεται σε ιδιοκτήτες κατοικιών που έχουν κατασκευαστεί πριν το 1980 (δηλαδή πριν την εφαρμογή του Κανονισμού θερμομόνωσης και άρα είναι θερμικά απροστατευτων) και οι οποίες είναι χαμηλής ενεργειακής κατηγορίας. Παρέχει κίνητρα στους ωφελούμενους να πραγματοποιήσουν τις πιο σημαντικές παρεμβάσεις με στόχο να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση του σπιτιού τους.

Στο πρόγραμμα μπορεί να ενταχθεί κάθε κτίριο κατοικίας που ικανοποιεί τα ακόλουθα κριτήρια:

- Χρησιμοποιείται ως κύρια ή πρώτη δευτερεύουσα κατοικία.
- Βρίσκεται σε περιοχές με τιμή ζώνης χαμηλότερη ή ίση των 1.750 €/τ.μ.
- Έχει οικοδομική άδεια, που έχει εκδοθεί πριν την 31.12.1979 ή μεταγενέστερα, αλλά νομίμως δεν έχει γίνει μελέτη θερμομόνωσης λόγω υπαγωγής του σχετικού αιτήματος στις μεταβατικές διατάξεις του κανονισμού θερμομόνωσης.
- Έχει καταταχθεί βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) σε κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της Δ.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες κινήτρων, η ένταξη στις οποίες γίνεται με βάση το εισόδημα των ενδιαφερομένων.

Ερώτημα 45 : Παράμετροι ενεργειακής συμπεριφοράς

Το ερώτημα περιλαμβάνει 7 υποερωτήματα ενεργειακής συμπεριφοράς με δυνατές απαντήσεις, ναι, όχι και δεν με αφορά / δεν γνωρίζω. Για παράδειγμα, ΔΜΑ/ΔΓ απαντάται στο υποερώτημα 2 για κατοικίες που δεν διαθέτουν σύστημα ψύξης.

Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις στα υποερωτήματα 1 και 2 θα πρέπει να συμφωνούν με τις απαντήσεις που έχουν δοθεί στα ερωτήματα 17 και 28, αντίστοιχα, αναφορικά με τη θερμοκρασία ρύθμισης του θερμοστάτη θέρμανσης / ψύξης.

ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) είναι πηγές τα αποθέματα των οποίων ανανεώνονται φυσικά, και οι οποίες συνεπώς θεωρούνται πρακτικά ανεξάντλητες. Στην κατηγορία αυτή συγκαταλέγονται ο ήλιος (ηλιακή ενέργεια), ο άνεμος (αιολική ενέργεια), τα ποτάμια και η θάλασσα (υδραυλική / θαλάσσια ενέργεια), οι οργανικές ύλες (ενέργεια από βιομάζα) όπως το ξύλο και τα απορρίμματα οικιακής και γεωργικής προέλευσης και οι θερμές πηγές (γεωθερμική ενέργεια).

Ερώτημα 46: Υπάρχει στην κατοικία σας:

Ερώτημα 46.1. : Φωτοβολταϊκό σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

Τα φωτοβολταϊκά (ή Φ/Β) συστήματα αποτελούν μια από τις εφαρμογές των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με τεράστιο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Εκμεταλλευόμενο το φωτοβολταϊκό φαινόμενο, το φωτοβολταϊκό σύστημα παράγει ηλεκτρική ενέργεια από την ηλιακή ενέργεια.

Καταγράφονται τα στοιχεία του φωτοβολταϊκού συστήματος. Συγκεκριμένα:

- Αυτόνομο φωτοβολταϊκό σύστημα είναι αυτό το φωτοβολταϊκό σύστημα το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με το ηλεκτρικό δίκτυο, οπότε δεν πωλείται η παραγόμενη ενέργεια του στο δίκτυο, αλλά διοχετεύεται αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών του χώρου στον οποίο λειτουργεί.
- Η ισχύς τους σε kW_{peak}.
- Η επιφάνειά των φωτοβολταϊκών πάνελ σε τετραγωνικά μέτρα (m²) και
- Ο τύπος τους. Αναφορικά με τον τύπο των φωτοβολταϊκών πάνελ αυτά κυρίως κατηγοριοποιούνται ως μονοκρυσταλλικά ή πολυκρυσταλλικά εάν παράγονται από μονοκρυσταλλικό ή πολυκρυσταλλικό πυρίτιο, αντίστοιχα. Ένας άλλος τύπος είναι εκείνα που παράγονται από φωτοβολταϊκά υλικά λεπτών επιστρώσεων και πιο συγκεκριμένα από δισεληνοϊνδίουχο χαλκό (CuInSe₂ ή CIS, με προσθήκη γαλλίου CIGS).

Ερώτημα 46.2. : Κεντρικό θερμικό ηλιακό σύστημα θέρμανσης χώρων:

Το κεντρικό θερμικό ηλιακό σύστημα θέρμανσης χώρων στοχεύει τόσο στην παραγωγή ζεστού νερού χρήσης όσο και στη θέρμανση χώρων. Η αρχή λειτουργίας ενός τέτοιου συστήματος στηρίζεται στη μεταφορά της ενέργειας που συλλέγεται από τους ηλιακούς συλλέκτες σε ένα καλά μονωμένο θερμοδοχείο το οποίο θερμαίνει αρχικά το νερό της κεντρικής θέρμανσης και στη συνέχεια το ζεστό νερό χρήσης. Καταγράφεται και η επιφάνεια των ηλιακών συλλεκτών σε τετραγωνικά μέτρα (m²).

Ερώτημα 46.3. :Μικρή ανεμογεννήτρια:

Η ενέργεια που υπάρχει στην κίνηση του ανέμου (αιολική ενέργεια) μετατρέπεται σε ηλεκτρική ενέργεια από τις ανεμογεννήτριες. Ο άνεμος περιστρέφει τα πτερύγια της ανεμογεννήτριας, τα οποία με τη σειρά τους περιστρέφουν ένα μοτέρ το οποίο παράγει ρεύμα. Το ρεύμα αυτό μπορεί να διοχετευτεί κατ' ευθείαν στο κεντρικό δίκτυο ρεύματος ή να αποθηκευτεί σε συσσωρευτές ή ακόμη και να θερμαίνει νερό.

Καταγράφεται η αυτονομία ή μη της ανεμογεννήτριας καθώς και η ισχύς της.

Αυτόνομο σύστημα με μικρή ανεμογεννήτρια είναι αυτό το σύστημα το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με το ηλεκτρικό δίκτυο, οπότε η παραγόμενη ενέργεια δεν πωλείται στο δίκτυο αλλά χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών του χώρου στο οποίο λειτουργεί.

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

Έχει υπολογιστεί ότι μερίδιο 45% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας αντιστοιχεί στον τομέα των μεταφορών, ενώ την πρωτιά κατέχουν οι οδικές μεταφορές που αντιστοιχούν στο 34,8% (Πηγή: Εθνικό Ενεργειακό Ισοζύγιο 2009) της τελικής ενεργειακής κατανάλωσης. Για εξοικονόμηση ενέργειας στις μεταφορές απαιτείται:

1. ορθολογική, επιλεκτική και βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων μέσων μεταφοράς (περπάτημα, ποδήλατο, χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, εκμετάλλευση της βέλτιστης μεταφορικής ικανότητας ενός οχήματος μεταφοράς)
2. χρήση οχημάτων τα οποία ενσωματώνουν τεχνολογίες υψηλής απόδοσης (υψηλή απόδοση σημαίνει καλύτερη εκμετάλλευση της καταναλισκόμενης ενέργειας, παραλαβή περισσότερης ωφέλιμης ενέργειας από την ούτως ή άλλως καταναλισκόμενη)

προκειμένου να επιτευχθούν οφέλη από την εξοικονόμηση καυσίμων όπως:

- Μείωση του κόστους μεταφοράς, με άμεση συνέπεια στην αύξηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων
- Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και τους εξωγενείς ενεργειακούς πόρους και βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου
- Μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και του ρυθμού της κλιματικής αλλαγής
- Μείωση των επικίνδυνων υποπροϊόντων καύσης και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Αύξηση της βιωσιμότητας των ενεργειακών πόρων

Ερώτημα 47 : Χρησιμοποιούν τα μέλη του νοικοκυριού σας, οποιοδήποτε όχημα, για τις μετακινήσεις τους:

Καταγράφεται η ύπαρξη ή μη επιβατικών μηχανοκίνητων οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούν τα μέλη του νοικοκυριού, ανεξάρτητα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, εάν, δηλαδή, αυτά είναι ιδιόκτητα ή έχει παραχωρηθεί η χρήση τους.

Ερώτημα 47.1. :Αν ναι, να συμπληρωθεί πίνακας για τα οχήματα με τη συχνότερη χρήση.

Στον πίνακα, εκτός από τον τύπο του οχήματος (αυτοκίνητο, μηχανή, μοτοποδήλατο) καταγράφεται το έτος της πρώτης άδειας κυκλοφορίας, ο κυβισμός σε κυβικά εκατοστά και κατά προσέγγιση τα χιλιόμετρα που διανύθηκαν τους τελευταίους 12 μήνες.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Ερώτημα 48: Ποιο είναι το συνολικό καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας;

Ερώτημα 48.1.: Αν δεν γνωρίζετε, παρακαλώ να προσδιορίσετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, το καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας.

Η ενεργειακή ζήτηση είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα οικονομικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας, με το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της και άρα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά / εισόδημα κάθε νοικοκυριού. Το ερώτημα

καταγράφει το συνολικό καθαρό μηνιαίο εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού μετά την αφαίρεση του φόρου και των ασφαλιστικών εισφορών.

Εάν το ακριβές ποσό του συνολικού καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του νοικοκυριού δεν είναι γνωστό, τότε απαντάται σε ποια εισοδηματική τάξη, κατά προσέγγιση, αυτό κατατάσσεται.

Ώρα λήξης έρευνας: Στην αρχή του ερωτηματολογίου έχει συμπληρωθεί η ώρα έναρξης συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και είναι πολύ σημαντικό να καταχωρηθεί στο τέλος η ώρα λήξης, προκειμένου να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε τη μέση διάρκεια της συνέντευξης.

Στην τελευταία σελίδα του ερωτηματολογίου υπάρχουν οι **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ** όπου ο ερευνητής θα πρέπει να καταγράψει οτιδήποτε θεωρήσει ότι μπορεί να σχετίζεται με τις απαντήσεις που έχουν δοθεί στα ερωτήματα και που ενδέχεται να τις επηρεάσει / διαφοροποιήσει.